

Obroč okrog Nemčije se zožuje

ZAVEZNIKI PRED VRATI NEMČIJE: RUSI VZELI PLOESTI IN BUKAREŠTO

London, Anglija. — Nemške pozicije v severni Franciji padajo v zavezniške roke in slednji hitro napredujejo proti nemški meji od katere so bili v četrtek jutro še komaj 79 milj oddaljeni, omenja poročilo. Na levem krilu zavezniške fronte pa so ameriške in angleške čete prodrle že nad 55 milj nad reko Seine, zasedli važno mesto Amiens in bodo vsak čas obšli obrežje, s katerega so Nemci izstreljevali robotne bombe na Anglijo. Od Belgije so Zavezniški oddaljeni le še komaj 24 milj.

Boji se razvijajo silno hitro. Vrhovni poveljnik zavezniških armad general Eisenhower je dejal v četrtek jutro poročevalcem, da so Zavezniški s svojim programom naprej za celih 85 točk, kakor so preje računali. V sredo je padlo mesto Laon, ki je že okrog 80 milj severno-zapadno nad Parizom. Ako bo šlo v tem tempu, bodo Zavezniški na nemški meji v dobrem tednu.

Moskva, Rusija. — Na vzhodni fronti se razvijajo obsežne priprave na ruski strani za končni udar na Nemčijo. Ruski strategji imajo v rokah nova presenečenja. V Rumuniji so ruske armade v sredo zasedle važno oljno polje v Ploesti, kjer so Nemci dobivali svoje olje in petrolej. V četrtek jutro pa so bile ruske čete v predmestju rumunske prestolnice Bukarešte in sodi se, da je zdaj že v ruskih rokah. Nemci beže iz Rumunije, Bolgarije, Grške in vsega južnega Balkana. V Karpatih so Rusi prodrli preko gorskih prelazov na 24 milj dol-

gi črti, skozi katero odprtino se bodo razlile ruske sile v Oger-sko. Moskvska Pravda je včeraj objavila oster članek proti Turčiji, očitajoč ji, da ta še vedno daje zavetje nemškim diplomatskim intrigantom ter odprto zapiše, da politika Turčije napram Zaveznikom ni iskrena. V istem listu je bil tudi članek, ki poziva Špance naj se znebe svojega fašista generala Franco in naj odpro vrata demokraciji in svobodi, ki išče vhoda tudi v Španijo. Oba članka sta dvignila zanimanje in v gotovih taborih razburjenje. Zlasti oster prijem Turčije je znak, da je to le neko rusko svarilo Turkom, naj ne poizkušajo s kakimi intrigami na Balkanu.

IZ DEŽELE STRAHU, GROZE IN TRPLJENJA

Chicago, Illinois. — Rojakinja iz Michigana nam je prinesla spodaj navedeno pismo za objavo, ki je bilo pisano 21. marca 1944 na Jesenicah na Gorenjskem in je dospelo po posebnih naključnih potih v Ameriko. Pismo je zanimivo in pove marsikaj. Glasi se:

Jesenice, 21. 3. 1944
"Draga Rozika!"

Sprejmite vsi moje najprisknejše pozdrave po dolgem času in po čudnem naključju, če boš pismo sprejela. Ponesrečil se je vaš aeroplan in pilot je srečno pristal in prišel partizanom v roke. Upamo in želimo, da bi srečno prišel nazaj v vaše kraje in tudi to pismo, kar iz srca želim. Kadar jih vidimo v zraku, si mi na misli, kako rada bi Ti kaj sporočila, in sedaj so se mi želje uresničile, če bo sreča mila.

Kako živite? Želim, da ste še vsi zdravi in živi. Kaj Franki, ali je pri vojakih? Mi Slovenci veliko trpimo pod sovražnikom. Večina ljudi je izseljena v Nemčijo, ali pa so pri partizanih po gozdovih, drugo je po zaporih in lagerjih, na tisoče pa je mučenih in postreljenih. Kar nas je pa doma, smo pa tudi živčno izčrpani od strahu in skrbi, ne glede še na pomanjkanje vsega. Saj ko so prišli, so prav vse pokradli, zdaj pa nam malo delijo na karte. Ali kljub temu vstraja-

mo v veri in upanju, da bomo rešeni in osvobodjeni. Da bi bilo čimprej konec te morije! Naš narod preveč trpi in krvavi.

Od hčerke moj je bil 42. leta ustreljen, njegovi starši pa izseljeni. Naš je že 2 in pol leta od doma, 7 mesecev pa zaprt. Otroka sta zdrava in luštna. Rada bi Ti dala slike, ali žal ne smem radi varnosti. Tudi brez mojih imen Ti to pošiljam, če bi prišlo v nepravne roke, je po meni. Karla v Ljubljani je ustreljena, Herman partizan, stric umrl.

Velikokrat vidimo vaše aeroplane in želimo, da bi nam že skoro prinesli osvobodjenje. Kako je s sorodniki v Chicagi in New Yorku, pos. Jakec? To veš dobro, kako hudo mi je bilo po hčerkah in mami, ki sem vse najdražje izgubila, ali danes sem hvaležna Bogu; rešene so tega trpljenja in preganjanja.

Sprejmite vi vsi in vsi sorodniki posebno pa Ti in Tvoja družina pozdrave, in Te v duhu poljubljam, ljubeča Ančka."

Prizor iz Marigny, Francija, kjer so ameriški topovi povzročili veliko škodo, preden so pregnali nazijske sile. Od nekaterih hiš je ostala samo kaka stena.

MED POLJAKI NASTAJA ZOPET NESPORAZUM

London, Anglija. — Zgledalo je že, da se bodo Poljaki le sporazumeli glede politične bodočnosti Poljske. A ko se je te dni vrnil iz Moskve ministerski predsednik Stanislaw Mikolajczik s primeroma ugodnimi pogoji, ki so mu jih dali člani Poljskega Osvobodilnega Odbora, kakor tudi Sovjetska vlada, so nastala nova nesporazumljenja. Zastopniki treh strank, to so socialisti, potem voditelji vojske in pa konservativni desničarji se odločno upirajo stališču predsednika vlade Mikolajczika, ki je v Rusiji in na Poljskem dosegel nekaj sporazumov, na katerega naj bi zdaj pristali še zastopniki zamejne vlade v Londonu. Zgleda pa, da je sporazum zopet v nevarnosti in da zdaj vse omenjene tri stranke delujejo, da dobi Mikolajczik nezaupnico, katere naj bi ga vrgla iz vlade.

REPUBLIKANCI OTVARJAJO KAMPANJO

Chicago, Ill. — V torek večer so imeli po radio govore trije republikanski gubernorji in sicer governor Green iz Illinois, governor Warren iz Kalifornije in governor Baldwin iz Connecticuta. Vsi trije so ožigosali po svoji stari navadi Rooseveltovo a d m inistracijo. Green je predbacival administraciji "bossism" in da je demokratska nominacija bila prisiljena in usiljena od višjih bossov, dočim je republikanska nominacija prišla čisto iz naroda. Ostala dva sta govorila prilično v istem duhu. Vsi trije so seveda prisrčno priporočali republikanskega kandidata Deweya.

SUHAČI PRIJAVILI SVOJE KANDIDATE

Springfield, Ill. — V uradu državnega tajnika so vložili imena svojih kandidatov zastopniki narodne in državne prohibicijske stranke. Za gubernerskega kandidata v Illinoisu so prijavi Willis Ray Wilsona iz Morrisona, Ill.; za predsedniškega kandidata pa Claude A. Watsona, iz Los Angeles, Calif. Tako bodo imeli torej svoje kandidate tudi suhači. Zanimivo bo, koliko glasov bodo dobili.

KRIŽEM SVETA

Ankara, Turčija. — Turkiški radio poročevalci so sinoči omenjali, da so ruske čete zasedle rumunsko črnomoško luko Constanta. S tem so Nemci popolnoma odrezani od Črnega morja. Constanta je služila Nemcem kot važno pristanišče za izhod na Črno morje, dokler je bila Rumunija Hitlerjeva zaveznica.

Kairo, Egipt. — Združene države in Anglija sti po svojih zastopnikih obvestile bolgarsko vlado, da samo nevtrarno stališče Bolgarije na Balkanu ne zadostuje. Bolgarija mora nastopiti z orožjem proti Nemcem, če hoče, da bo geležna kakega upoštevanja od strani Zaveznikov.

San Francisco, Calif. — Tokijska radio postaja je objavila, da je iz Moskve na potu domov japonski poslanik Goro Morishima. Pozvan je baje domov na važno posvetovanje. Japonce najbrže skrbi, kako je rusko mnenje napram Japonski. Nervoznost je velika radi tega, ker je Nemčija na robu razpada.

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je včeraj potrdil vest, da se bosta on in Winston Churchill v kratkem sestala na posvetovanje. Kraj še ni določen. Izrazil pa je tudi željo, da naj bi prisostvoval tudi Stalin. Pravijo pa, da je Stalin že obvestil London ni Washington, da mu ne bo mogoče prisostvovali.

Detroit, Mich. — Stavka v veliki tvornici od Hudson Motor Co., kjer je stavkalo do 15.000 delavcev, je izravnana in večina delavcev je že na delu. S polno paro pa bo obnovljen obrat prihodnji teden, ko se bodo vrnili vsi delavci na svoja mesta, omenja poročilo.

Springfield, Ill. — Državni tajnik R. Y. Rowe javlja, da se je dosedaj prijavilo okrog 150.000 vojakov iz Illinois, ki so vprašali za volilni balot. Okrog 16.000 zahtev pride dnevno, kar je znamenje, da se vojaki zelo zanimajo za jesenske narodne volitve.

Washington, D. C. — V Fort Stanton, N. M. gladuje 26 nemških civilnih internirancev, ki so že teden dni na gladovni

PINCHOT VNETO PODPIRA PREDS. ROOSEVELTA

Washington, D. C. — Gifford Pinchot, bivši republikanski gubernor države Pennsylvanije, je imel te dni sestanek s predsednikom Rooseveltom in Pinchot je izjavil poročevalcem, da bo on na vsi moč pomagal izvoliti predsednika Roosevelta za četrti termin. Novinarjem je izrazil: "Noben drugi živeci clovek v tem času ni bolj primeren, ne pripraven, da nas vodi in popelje k trajnemu miru, kakor naš predsednik Roosevelt." Gubernor Pinchot je po politični pripadnosti republikanec, a to ga ne moti, da bi v resnem in nevarnem času ne dvignil svojega glasu za sposobnega in pravega moža. Pinchot je pomagal tudi leta 1940 Rooseveltu za njegov tretji termin.

NEMCI TEPENI OD JUGO-SLOVANOV

London, Anglija. — Titovi partizani so v Črni gori porazili številne nemške oddelke. Zasedli so vas Kolašin v Črni gori in Brekalnico in Osodovo v Makedoniji. V Kolašinu so razdejali vojašnico, v kateri so bili nastanjeni Nemci. Nemce napadajo tudi v Bosni in Hercegovini omenja radio poročilo iz Titovega stana.

FRANCOZI SE BODO BORILI PROTI JAPONCEM

Pariz, Francija. — General De Gaulle je podal izjavo v imenu osvobodilnega odbora v Alžiru, da je isti soglasno sklenil, da se bo Francija borila ob strani Zaveznikov proti Japoncem. Francoske sile bodo poslale v boj proti Japoncem, kakor hitro bodo razmere in okoliščine dovoljevale.

MR. ANTON JERŠIN V CHICAGI

Chicago, Ill. — V sredo je nas obiskal Mr. Anton Jeršin, glavni tajnik ZSZ iz Denverja, Colo. V Chicagi se je ustavil na poti na konvencijo Sansa, ki se bo začela v soboto 2. septembra v Clevelandu, Ohio.

stavki. Z gladovno stavko so začeli, ker jim oblast ni dovolila raznih udobnosti, radi njihovega upornega značaja. Pač nemška trma.

KAKO BO JUGOSLAVIJA DELOVALA Z ZAVEZNIKI PROTI SOVRAŽNIKU

Washington, D. C. — Med kraljevo jugoslovansko vlado, ki ji načeljuje Dr. Ivan Šubašič, in Odborom narodnega osvobodjenja, ki ga zastopa maršal Josip Broz Tito, se je sklenila posebna pogodba, ki je že tudi podpisana. Tako je poročala BBC radio oddaja te dni.

Tisti, ki so pogodbo podpisali, so se dogovorili, da bodo sodelovali kar najbolj mogoče, da rešijo Jugoslavijo pred skupnim sovražnikom. Šubašič je pristal, da bo naklonil vso možno pomoč tako Titovim silam kakor tudi vsem, ki se bodo odselej borili z enako odločnostjo proti skupnemu sovražniku. Šubašičeva vlada in Titov Odbor bosta skupno napravila načrt za podrobnosti pri skupnem nastopu. Dogovorjeno je, da se v tem trenutku ne bo razpravljalo o vprašanju monarhije. Tako vprašanja naj reši ljudstvo, ko bo enkrat dežela osvobodjena.

O izjavi Dr. Šubašiča glede omenjene pogodbe poroča Proti-jugoslovanski radio naslednje:

"Kraljeva vlada smatra to pogodbo za izraz ljudske volje v naporu proti sovražniku, pa tudi kot priliko, da se popravi napake, ki so bile storjene v preteklosti in so ovirale prijateljstvo med našimi velikimi zavezniki in nami.

"Pri vsem svojem delu bo imela vlada ta dejstva pred očmi in se bo popolnoma ravnala po pogodbi, napravljeni na o-

svobojenem ozemlju Jugoslavije dne 16. julija 1944 med predsednikom kraljeve vlade Dr. Ivanom Šubašičem in predsednikom Narodnega odbora za osvobodjenje Jugoslavije maršalom Josipom Brozom Titom.

"Kraljeva vlada smatra za svojo prvo dolžnost častiti duše sto tisočev tistih, ki so padli v borbi proti sovražniku. Obenem daje kraljeva vlada priznanje odporu celega naroda, katerega najvišji izraz je Narodna osvobodilna jugoslovanska vojska, ki je zadobila in ohranila pomembne demokratične pridobitve v treh letih svoje borbe.

"Vlada pripoznava začasno vlado, ki sta jo upostavila Proti-jugoslovanski odbor in Narodni odbor za osvoboditev Jugoslavije kot potrebo za ohranitev notranjega miru in reda, in ljudsko pomoč pri Narodni osvobodilni vojski, dokler se ne upostavi eno samo zastopstvo dežele. Vlada se zaveda, da je tisto, kar je sovražnik s svojimi sodelovalci napravil v naši deželi, resen zločin, ki mora biti primerno kaznovan.

"Obsojamo vse tiste, ki so javno ali skrivno sodelovali s po pogodbi, napravljeni na o-

PRIKRITE VOJNE NOVICE IZ JUGOSLOVANSKIH SUM

Chicago. — Za spremembo ne bo škodilo, če malo slišimo, kako bide druga plat zvona. Kar ameriški listi poročajo o Jugoslaviji, pride skoraj vedno iz Titovega tabora, v naslednjem pa podajamo nekoliko poročila, ki je izšlo 25. avgusta v pittsburskem Srbobranu, glasilu zagrižene velerbske klike, in prihaja baje iz Mihajlovičevega tabora. Takole piše Srbobran:

"Ljudstvo v Srbiji je zvedelo iz okrožnice generala Mihajloviča od 10. avgusta, da se partizani v okraju Kapaonik borijo proti četnikom edinole z orožjem in strelivom, ki ga prejemajo od zapadnih zaveznikov redno in v velikih količinah iz zraka. Okrožnica pravi, da je resnica, da je bilo to orožje izročeno partizanom, naj se borijo proti okupacijskim silam, toda to ne spremeni dejstva, da je rabljeno proti četnikom, ki so ohranjali to okrožje v svoji oblasti od 1941 in kjer so preličili toliko svoje krvi v bitkah proti bolgarskim in nemškim okupacijskim četam in njihovi kvizlinškim služabnikom.

Ta novica je povzročila globoko nevoljo med vsemi družabnimi razredi kakor tudi med četniki. Med svojo borbo proti okupacijskim silam četniki niso prejeli, dokler ni odšlo zavezniško poslanstvo, toliko, kakor pošljejo zdaj Zavezniški partizanom v 15 dnevih.

"Ali je srbsko ljudstvo zaslu-

žilo to od strani svojih mogočnih zapadnih zaveznikov? "Kakšno korist imajo zavezniški od tega, da vzpodbujajo k civilni vojni v deželi in jo pospešujejo? "Taka in podobna vprašanja se slišijo na vseh straneh po srbskih deželah. Pravica zahteva, da naši zapadni zavezniški tudi samim sebi stavijo ta vprašanja.

"Iz Hrvatske poročajo, da je bilo znatno število ustaških častnikov ustreljenih v Zagrebu na nemško povelje, med njimi poročnik-polkovnik Hočevan. Ti ustaši so bili postreljeni vsled svojega sodelovanja s partizani, ki je bilo dokazano iz dokumentov v partizanskem glavnem stanu v Drvarju. To streljanje je razširilo velik strah med mnogimi ustaši.

"V Sloveniji je nemška policija pred nedavnim pozaprila število članov generala Mihajlovičevega pokreta in nad 150 nacionalistov, ki odobravajo ta pokret. Sodi se, da so ti zapori posledica ovdob od strani slovenskih partizanov, ki so, kot je znano, pred kratkim sklenili pogodbo z Nemci."

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscription
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanada in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor sadnje ure predno je list zaključen. Za toržovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutro. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

K PRAZNIKU DELA

V ponedeljek 4. septembra bomo praznovali v Združenih državah praznik dela. Zgodovina tega praznika je našim čitateljem že znana, saj smo jo leto za letom ponavljali v našem tisku. Glavno je, da pomen tega praznika pravilno pojmuje. Mnogi so, ki ga ne pojmujejo pravilno.

Pred nekaj leti je bilo, ko je stal pred sodiščem neki komunist radi nespodobnega obnašanja in kaljenja miru na praznik dela. Korakal je s svojimi tovariši po ulici in ko je zagledal skupino mestnih trgovcev, med njimi mestnega sodnika, je začel vpiti: "Doli s kapitalisti in buržvazi!" Ko ga je policist posvaril, je komunist vpil še bolj razdražen: "Doli z varuhi kapitalistov in meščanstva!" in kazal izzivalno na skupino trgovcev in policista. Ko pomirjevalna beseda in policajev opozorilo k redu ni nič zagleglo, je nazadnje govoril policajev krepelec in policaj je razgrajrča odvedel v mestno spehnamro, kamor ga je postavil čit čez noč. Čez noč so ga zapustili duhovi žganja in piva in videl je, da je grešil in da ga zdaj čaka plačilo za to.

Sodnik je vprašal, čemu je izzival in zmerjal mirne državljane na ulici, ko niso ničesar žalega storili niti dali kakega povoda za tak nastop? Komunist je odgovoril, da meščani niso z delavskim razredom. Sodnik je na to zahteval, naj mu pojasni, za kak razred komunist smatra meščane? Slednji mu je pojasneval, da so to kapitalisti, bankirji, odvetniki in trgovci, ki so vsi skupaj proti navadnim delavcem in jih izkoriščajo. Zdaj je sodnik spoznal, kako komunist sodi o meščanih. Sodba je bila popolnoma napačna in sodnik je napravil komunistu pošteno pridigo, v kateri mu je razložil, kako potreben je vsak poklic na svetu drugemu poklicu in da eden brez drugega na svetu ljudje sploh nikamor naprej ne moremo. Navedel mu je celo vrsto primerov. Nazadnje je postavil samega sebe za primer, namreč, da on je čuvar reda in zakona in da ga je ljudstvo postavilo in izvolilo na sodni stolec radi tega, da jim čuva red in zakon, da sodi in določa kazni za one, ki prelamljajo postave in kalijo tak ali tak red, ki je določen in potreben skupni družbi. Vsak ima svoje pravice in te pravice mu drugi ne smejo kršiti. Potem mu je navedel še Rusijo rekoč: "V Rusiji vladajo zdaj komunisti. Toda prav tako imajo svoje sodnike in varuhe reda. Sodniki smo tudi neki delavci, če tudi nekoliko odličnejše vrste kakor navadni težaki. Bankirji, trgovci in sploh vsak je svoje vrste delavec in to pošten delavec, dokler se ne pregreši čez kak zakon. Če pa to napravi, je zanj kazen, kakor za vsakega drugega. Naš ameriški praznik dela ni praznik samo navadnih težaskih ali rokodelskih delavcev, pač pa praznik vsega dela, ki ga vrši ves narod, gori od predsednika pa doli do zadnjega mestnega ali vsakega pometača. Tako kakor si pa vi predstavljate ta praznik dela, da vpijete in kažete na vsakega, če le belo srajco nosi in je malo bolj lično opravljen, da ni delavec, pač pa kapitalistični meščan, se pa pravi deliti ljudi v razrede. In vsak razred naj bi kazal na drugi razred z zaničevanjem. To je pa učenje sovraštva med ljudmi. Takih metod demokratična Amerika ne odobrava. Povejte mi, kje se ne naučili tega načina spoštovanja svojega bližnjega sodežavljanja, kakor ste ga izražali včeraj na naši glavni ulici?"

"V našem delavskem tisku," je odgovoril komunist. "Tako? Pa ste vi to resno verovali? Ali niste sami nikoli s svojim lastnim razumom razmišljali, če je to tudi resnično, pa če je zraven tudi pametno za ljudi, da bi se tako sovražili med seboj?"

"Kaj to pomaga, ko pa vsak delavca zatira in izkorišča. Delavec nima prijateljev in zaščitnikov."

"Počasi, počasi. Vidim, da vi tega vprašanja sploh ne razumete. Vi se morate najprej o delavskih vprašanjih pravilno poučiti. Potem se pa poučite tudi o legalnih načinih, potem katerih more delavstvo iskati svojih pravic. Z vpitjem, širjenjem sovraštva in z napadanjem na ulicah jih ne boste našli. To vas pripelje samo v težave in pa v konflikt z redom in zakoni. Ako mi obljubite, da se boste o

delavskih vprašanjih skušali pravilno poučiti, vas za to pot oprostim, če mi pa te dobre volje ne pokazate, tedaj vas moram na podlagi zakona kaznovati za vaše včerajšnje obnašanje na ulici."

Komunist mu je obljubil in sodnik ga oprostil brez vsake kazni, ker je videl, kako je bil aretiranec poučen. Veliki mestni dnevnik je imel drugi dan posebni uvodnik o tem in je napadal komuniste. Značilno je, da je mestni sodnik čez par dni na to objavil članek v istem listu in pojasneval listu in javnosti, da velika večina ameriških radikalcev sploh ne ve ne, kaj je pristna ameriška demokracija in svoboda in pa da komunistični voditelji ameriške delavce zastrupljajo z napačnimi nauki, s katerimi jih delijo v razrede, kateri se potem med seboj sovražijo. Svetoval je, da bi vlada morala podvzeti posebne korake in delavce v tem oziru izobraževati, bodisi potom gotove šole, knjig ali publikacij.

Dogodek je le primer, pa je vrlo informativen. Pove, kako mnogi razumejo pomen dela. Kako razumejo praznik dela. Praznik dela ni tu zato, da bi ob njem podžigali strasti enega razreda proti drugemu, pač je tu zato, da se ob njem poglobimo v razmišljanje o pomenu in važnosti dela. Pred nami je obširna zemlja od Atlantika do Pacifika. Tisoče in tisoče mest, tisoče in tisoče milj železnice, cest, po katerih dnevno vozi na milijone in milijone vseh raznih vozil. V zraku brne letala vseh vrst. Po žicah in brez njih se milijoni in milijoni pogovarjajo in občujejo med seboj. Na tisoče in tisoče drugih občudovanja vrednih iznajdb je med nami. Vse to je sad miselnega in ročnega dela. Temu delu čast in slava. Ni pa vse to ustvaril človek. Ta je le vzel v roke material in ga obdelal in priredil na razne načine. Kdo je pa ta delavec, ki je vse ustvaril in vse pripravil, da delavci le jemljejo stvarino v roke in jo potem oblikujemo in izdelujemo? Ta Delavec je nad nami in Njemu se ima človeštvo v prvi vrsti zahvaliti za vse, kar ima tu na zemlji. Ta Delavec je Stvarnik — Bog. Njemu gre zahvala za vse — brez Njega bi ne bilo nič! Svet le prerad pozablja Njega, iz katerega je vse izšlo, poveljujemo pa ljudje radi sebe in to je velika napaka. Smo kakor tisti vinogradnik, ki se je ponašal, kako izvrstno vino je pridelal. Kadar je bilo pa kisló, je pa dejal: Takega nam je Bog dal...!

NOVICE IZ MINNESOTE

Biwabik, Minn.

Zadnji teden sem same žalosne reči pisala, zato naj danes omenim kaj veselega.

Najprej naj povem, da so ženske SZZ iz Gilberta praznovala svoj 15 letni jubilej, odkar je bila podružnica ustanovljena. Ne bom opisovala podrobnosti, rečem pa, da ste gilbertske žene take, da je malo takih. Ves program je bil tako izbran in fin, da je bilo kar veselje. Povabile ste vse podružnice iz renjca (Range), ki so se odzvale v velikem številu, in vem, da nobeni ni bilo žal. Zelo ste nam postregle na banketu. Mislim, da kaj tako finega znajo le Gilbertčanke. Imela sem čast spoznati se z našo urednico Zarje, ki je jako simpatična žena, in Mrs. Lenich iz Eveletha, ki je tudi zelo prijazna. Bog živi naše glavne odbornice. Tudi z veliko drugimi sem se spoznala popoldne na pikniku, kakor Mr. in Mrs. Nose iz Greaney, Minn., ki so že dolgo naročeni na Am. Slovenec, in več drugih, ki sem pa njih imena pozabila. Vsi so me spraševali, zakaj se večkrat ne oglašim v Am. Slovenecu. Ako bo ta dopis zagledal beli dan v Am. Slovenecu, se boste naveličali brati.

Moj mož in hčerka sta šla tudi na počitnice v Milwaukee. Mož se je vrnil in s sabo pripeljal svojo sestro Mrs. Ano Grachek, ki se je nahajal pri njej, sedaj je pa ona bila pri nas. S kakšnim veseljem je šla z nami nabirat borovnice ali blueberries! Rekla sem ji, naj ostane na kari, ker ni vajena ne sonca ne takega nabiranja, pa ni hotela. Pozneje sem se ji smejala, ker ni mogla tri dni pravilno hoditi, tako jo je hrbet bolel. Od nas je šla k hčerki Ani Purkat na McKinley in bila tam teden dni, včeraj smo jo odpeljali pa na Ely, k hčeri Math Banovec. Tam bo ostala kakšna dva tedna, nakar se bo spet vrnila nazaj v Milwaukee.

Vem, da je napravila trden sklep, da prihodnjič ne bo več brala borovnice, ako prav so dobre. Veste, dragi čitatelji, letos imamo v Minnesoti zelo veliko borovnic. Vsak, kdor je imel količjak priložnosti za nabiranje, si jih je lahko nabral, kolikor je hotel. Ker nimamo sadja tako, kot ga imate po gorkih krajih, nam pa Bog da vsega dosti v lozi, vse vrste jagod, tako da naše steklenice za konzerviranje niso prazne. Tudi veliko zelenjave denemo v steklenice, ker si skoraj vsak vsega doma pridelal. Če tudi imamo letos skoraj vsak dan dež, pa vseeno nam je Bog dal vsega. Le krompir s strahom gledamo, ker zelo gnije vsled preobilnega dežja. Pa bo že kako. Zahvalimo Boga za vse, kar nam je dal. Mislimo na tiste reče, ki morajo bežati pred vojso iz svojih domov, ako si hočejo ohraniti golo življenje.

Zelo se strinjam tudi z dopisnikom iz Bridgeville, Pa. Končno je vendar prišel eden, ki je povedal resnico v brk glede SANSa. Pustimo starokrajsko politiko in SANS. Saj še sam kraljiček ne ve, s kom naj bi bil. Zdi se mi, da tako misli, kjer bo večina, tem bo tudi on, ne glede kam pripada. Ministre kar vsak mesec premenja. Kadar mu pa nevarnost preti, pa beži na varno, izza plota pa kriči: "Čuvajte domovino!" To je tista korajžna plava kri. Ako ima kaj ljubezni do domovine, naj bi bil pri svojih ljudeh in revežem dajal pogum. To bi vleklo in pomagalo. Ljudstvo naj si samo voli tiste, ki so z ljudstvom in se borijo za domovino, trote naj pa delajo enkrat, ako hočejo živeti. Mi pa se brigajmo za našo lastno politiko in pomagajmo naši novi domovini s tem, da kupujemo bonde po svojih močeh. Ko bo pa enkrat vojna končana, bomo pa pomagali tam, kjer bo kaj zaleglo in kjer bo pomoč res potrebna. Zdaj pa na stran sta-

rokrajsko politiko in SANS. To je moje mnenje in mislim, da se marsikateri, samo vsak se boji in molči.

Pozdrav vsem rojakom.

Mary Delak.

REV. L. E. BOGOLIN PIŠE

Camp Butner, N. C.

Dolgo se že pripravljam, da bi napisal par vrstic za Am. Slovenca. Tukaj so.

Najprej se zahvaljujem mnogim svetoštevanskim faranom v Chicagi in prijateljem iz drugih mest za njihove lepe besede sožalja in njihovih voščil, da bi čim prej okreval. Ne morete si misliti, kako dobro de človeku, ko prejme tako pismo.

September je tukaj, pa sem še vedno v bolnišnici. Bojim se, da bom moral ostati še nekaj nadaljnjih tednov. Ni mi treba posebej omenjati, da bi šel raje danes nazaj na delo kot jutri, toda časa ni mogoče s silo potisniti naprej!

Tiste, ki mi pišete, prosim, da se ne poslužujete mojega starega naslova 1135th Eng. C. Bn., ker gre taka pošta v Anglijo — tam se namreč nahaja moja prejšnja edinica — od tam pa spet nazaj na moj sedanj naslov v bolnišnici. Moj pravi sedanj naslov podajam spodaj.

Novega vam od tukaj — iz bolnišnice — ne morem poročati nič. Kaj pa doma po fari in krog fare, ali je kaj novega? Ni dvoma, da se bo pričelo živahno delovanje zdaj, ko prihajajo hladnejši meseci.

Se nekaj! Prav bo, da me slovenski vojaki, ko pridejo v Camp Butner, N. C., iz ene strani morja, obiščejo. Starši ali drugi domači, sporočite jim to. Tukaj imamo namreč EPRC (Eastern Personnel Reclassification Center). Fantje pridejo domov na dopust iz onstran morja, potem pa pridejo sem, da jih tukaj iznova opredelijo. Prav gotovo bi se ob takih prilikah rad srečal z ameriškim slovenskimi fanti.

Pozdravljam in želim vse najboljše vsem šentštevanskim faranom in vsem ameriškim slovenskim rojakom.

Ch. Leonard E. Bogolin,
0535832 Hdq. C. 355 Inf.,
APO 89, Camp Butner, N. C.

ZELO VAŽNA SEJA

Chicago, Ill.

Prihodnja seja JPO-SS šteje 8 in SANS šteje 60 se bo vršila v ponedeljek dne 11. septembra, v Tomažinovi dvorani, 1902 W. Cermak Road. Pričete točno ob osmih zvečer. Važne zadeve bodo na dnevnem redu, posebno glede naše prihodnje prireditve dne 26. novembra letos, zato je udeležite se vsi.

Zadnjič je bilo poročano, da se bo dne 19. novembra letos vršila prireditev v korist Ameriškega Rdečega Križa. Ker bo pa isti dan imel pevski zbor "Prešeren" svoj jesenski koncert, kar nam pa takrat še ni bilo znano, se je ta prireditev preložila za eden teden in se bo vršila dne 26. novembra, to je zadnjo nedeljo v novembru. Prosimo, vzemite to na znanje.

Rodoljubni pozdrav za JPO-SS šteje 8 in SANS šteje 60

John Gottlieb, tajnik.

O KRALJICI INSTRUMENTOV

Pišo Ivan Račič

Chicago, Ill.

XVIII.

Kakor pri vsaki stvari, je treba tudi pri nabavi ali pa povečanju orgel upoštevati več stvari. Prva zadeva je, koliko denarja je na razpolago. Ko je nekdo cesar prišel v malo podeželsko mesto, se je pritožil, ker mu meščani niso s topovi streljali v pozdrav. Župan in mestni odborniki so se šli cesarju opravičiti, da mu niso mogli streljati v pozdrav zaradi dvajset različnih vzrokov. "No, in kakšni so ti vzroki?" je strogo

vprašal cesar. "Prvi vzrok, Njihovo Veličanstvo," je začel jecati župan, "je ta, da nimamo nobenega topa; drugi vzrok —" "Je že zadosti," mu seže v besedo cesar; "prvi vzrok je zadosti teten, da Vam vseh drugih ni treba naštevati."

Najprej je torej treba "novaca", vse drugo se bo že kar hitro uredilo. Pri zbiranju orgelskega sklada so pa zopet različna pota. Največkrat prispevajo več ali manj vsi farani, vsak po svoji volji in svojih močeh. V župnijah, kamor spada bogatejši ljudje, se pa pogosto zgodi, da en sam človek plača za cele orgle ali pa za prenovitev celih orgel, ki so potem posvečene njegovemu imenu. Največkrat se pa zgodi, da ena sama oseba kupi "sladko trojico" v orglah: to je spremenov Vox Humana, orgelske zvonove in orgelsko harpo.

Mnogo naših ameriških rojakov je že šlo v zemljo, ki niso nikdar v svojem življenju slišali te tri vrste glasov v orglah in mnogo jih še bo pomrlo, preden jih bodo imeli priliko slišati. Razmeroma z nekaterimi drugimi narodi še nismo dolgo v Ameriki in smo lahko veseli, če imamo vsaj najpotrebnejše v orglah; na kake posledke je v naših razmerah težko misliti.

Za organista taki posledki malo pomenijo. Vsak je zadovoljen, če ima le najpotrebnejše spremene za spremljevanje putja in par močnejših spremenov za prilike, ko je treba orgle "odpreti". So gotovi spremeni, ki morajo biti v vsakih cerkvenih orglah, preden se lahko misli na kakšne posledke. Iz stališča občinstva pa je stvar ravno obratna; to najraje poslušata vrste igranje, ki boža in ščegeta ušesa. Celotni imeniti organist in orgelski arhitekt Dr. William H. Barnes, ki smo ga že prej omenili, piše, da nobena stvar v orglah ne ugaja povprečnemu poslušalcu tako, kakor sladka trojica Vox Humana, zvonovi in harpa. Pravi, da izgleda, kakor bi bilo večini odbov, ki kupuje nove orgle, vseeno, če je še kaj drugega v orglah ali ne, samo da so notri te tri vrste glasov. Tudi zagovarja stališče, naj se v tem oziru ljudem ustreže, če le mogoče, ker imajo pravico, da dobijo tudi nekaj tistega, kar imajo posebno radi, ko prispevajo za vse drugo. Odvisno je seveda od organista, da take glasove rabi po pameti, kadar je primerno in kakor je primerno.

Kakor vsake sladke stvari, tako tudi te ne sme biti preveč na enkrat, drugače bi začela prepadati. Največ organistov si bi želelo take posledke šele potem, ko bi imeli v orglah že tri "nebeške" utinke, to je Voix Celeste, Flauto Celeste in Unda Maris. Zadnje pripombe drugi ne bodo razumeli kakor tisti, ki sami igrajo orgle.

Tudi v naših razmerah bi si lahko omislili kaj sladkega, ko bi se našli posamezni dobrotniki, ki bi si hoteli kaj takega nabaviti v spomin, ali sebi, ali pa kateremu svojih najdražjih. Kupiti celo trojico pomeni vsaj tisočak, kupiti del te trojice bi bilo pa le par sto, kar bi tudi eden ali drugi izmed naših zmogel, ne da bi se mu poznalo. Podobno bi si tudi eno ali drugo društvo kaj takega lahko omislilo in krilo deloma z majhnimi prispevki, deloma s prireditvami. Lepšega spomina, kakor je tak, ki lepo v cerkvi poje nedeljo za nedeljo, da ne rečemo dan za dnevom, in to leta in leta, si je težko misliti; vsaj mi ne vemo zanj.

Omenjene tri vrste orgelskih glasov so posebno primerne za spomin, ker se popolnoma ločijo od vseh drugih glasov v orglah in vsak človek jih spozna prvi hip, ko se oglašijo. Vox Humana je spremen, ki sestoji iz 61 ali 73 majhnih piščalk posebnih vrste, ki v njih napravijo glas jezički. V bistvu je to pošni so ti vzroki?" je strogo

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Na obisku

Chicago, Ill. — V našem mestu se je mudil pred kratkim Albin Polajnar U. S. N. 2/c, sin znane družine Polajnar iz Oregon City, Ore. V Chicagi je bil gost pri Miss Mary Janeš. Od tu je odpotoval v Main. Upamo, da se ob prihodnjem dopustu spet kaj oglasi v Chicagi.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Na dopust je prišel med drugimi vojak Edward Zakrajšek, sin Mrs. Helen Zakrajšek iz Downers Grove, in Joseph Fajfar Jr., sin Mr. in Mrs. Joseph Fajfar iz 1919 W. 21. Pl. Prvi pomaga materi v upravi Am. Sl., drugi pa je storil veliko dobro delo za naše skavtk, ker jim je ob tej priliki dvakrat prebarval ali prepleskal dvoranico, v kateri se zbira. Njegova sestra Bernice je voditeljica skavtk.

Na mnoga leta!

Rock Springs, Wyo. — Naš priljubljeni župnik Rev. Albin Gnidovec se v nedeljo 27. avgusta videl Abrahamo, to je praznovali so svoj 50. rojstni dan. Da bi jih še kar največ!

Pismo iz Slovenije

New York, N. Y. — Rojak John Kompare v Tonawanda, N. Y., je prejel pismo od svojih sorodnikov v Metliki, ki se v glavnem glasi:

Po dolgem času se Vam zopet javimo, da smo vsi še zdravi in v živju. Ate je že star in ne bo mogoče več dolgo, ker je zelo slab, leži že štiri leta. Drugače je vse po starem doma. Tiče in Korel sta v partizanih, tako, da je mama samo za delo. Morate si misliti, kako je težko na posestvu, in preživljamo takšne čase, da se sploh ne dobi nobene stvari.

V tem slučaju se je oglašil en ameriški pilot pri nas doma. Med pogovorom je sam omenil, da Vam naj napišemo, da vzame s seboj pismo in ga izroči, tako da ga dobite.

Medeni dan

Chicago, Ill. — V nedeljo 3. septembra bo poročila župnijska sv. Stefana na Ameriške Brezje v Lemontu. Popoldne istega dne bo tam tudi takozvani medeni piknik, in to ob vsakem vremenu.

Postal poročnik

New York, N. Y. — Na Yale univerzi v New Haven, Conn., je na zračni vežbalni šoli dokončal svoje študije Ludwig Shusterich, sin Mr. in Mrs. Geo. Shusterich, ki stanujeta na 210 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y., in je prejel čin poročnika. Sedaj bo dodeljen kakemu večjemu letališču, kjer bo poveljeval oddelku, ki je izvežban v popravljanju aeroplanov, ki so bili poškodovani v boju in natančno pregleda vsak aeroplan, predno odleti. Lt. Shusterich je aeronautični inženir, ki mora poznati vso mehaniko.

Lt. Shusterich ima posebno razvito telo, tako da je še kot študent dobil naslov "Mr. New York". Pozneje je dobil še naslove "Mr. New England", "Mr. California" in slednjič "Mr. America".

BOLJŠE PETE

V vojnem času delajo gumi-jaste pete in podplate samo iz rabljenega in predelanega starega gumijsa. Sedaj pa, ko imamo zadosti umetnega gumijsa, napovedujejo, da bodo gumijsaste podplate spet veliko bolj trpežni; isto velja o gumijastih petah. Ljudem bo s tem prav ustrezno, posebno zato, ker primanjkuje pravih usnjenih podplatov.

OSVOBOJENJE PARIZA

Francosko prestolno mesto Pariz je bilo osvobojeno veliko prej, kakor je svet pričakoval in kakor so to pričakovali vojaški stratezi sami. Da bodo Nemci končno poraženi, to je vedel vsak. Ali da bo nemška moč začela razpadati tako hitro, tega se pa ni pričakovalo. Celo najbolj resni vojaški strokovnjaki so sodili, da bo vojna v Evropi zaključena enkrat v letu 1946. Računali so pač stopnjevanje, da bo za vsako zmago, katerih bo treba več predno pride popolni poraz nemške moči, treba gotovega časa. Za vpad v Francijo je vzelo skoraj leto in pol za vse priprave. Potem je treba zopet reorganizirati sile, nakopiti zaloge orožja in municije za vsak večji nadaljni udar. Predno se vse to prepelje čez morje, vzame mnogo časa. Računajoč s temi okoliščinami so torej sklepali celo vojaški stratezi, da se bo vojna težko končala pred letom 1946. Zdaj pa zgleđa, da bo vsaj v Evropi vojna jenjala najbrže že to leto. Nekateri napovedujejo konec celo v par tednih. Najbrže posnemajo Forda, ki je spomladi prerokoval, da se bo vojna končala v 90 dneh.

Najbolj verjetno je, da se bo vojna vlekla do volitev v Združenih državah. To ni posebno daleč. Nemci bodo vlekli do tedaj, misli in upajoč, da jim sreča nakloni drugo vlado v Združenih državah in s tem boljše pogoje. Zdaj, ko gre h koncu, se pač ozirajo na vsako bilko, da bi zgrabili zanj in rešili kar se da rešiti za nje. Upajmo, da se jim tudi to ne bo posrečilo in da je njihovo upanje zastoj. Če bo vojna trajala kaj dalj kot do volitev, je pa odvisno od tega, kako se bodo razvijali dogodki od zdaj pa do tedaj.

Osvobojenje Francije je prišlo zelo hitro od časa vpadu pa do zdaj. Mnogi so pričakovali, da bo trajalo najmanj do leta dni. Prihaja pa skoro po treh mesecih, kar je velik uspeh zavezniškega orožja. Obroč okrog Nemčije se je na novo zelo zožil in bolj in bolj stiska Nemce in jih bo, dokler jih ne bo popolnoma zadušil. To je zdaj jasno.

Zanimiva je poteza generala Eisenhowerja, ki kaže, da ni samo dober poveljnik, ampak tudi izbralen diplomat. V čem? V tem, da je prepustil osvobojenje Pariza samim, to je četam, ki so se sodelovale z zavezniško vojsko in pa domačim upornikom, ki so se dvignili zadnje dni po vsej Franciji. Amerikanci bi bili lahko veliko hitreje potisnili Nemce iz Pariza, toda Nemci bi bili mesto skušali razdejati in uničiti kolikor mogoče. Odgovornost bi bili pa oprtili Amerikancem, češ, zato smo to storili, ker niso upoštevali naših pogojev in navodil. Tako so pa Francozi sami bili poslani tja, in borili so se kakor so se hoteli, če bi bilo razdejavanje prišlo, bi bili sami odgovorni, ne pa Amerikanci. V slučaju, da bi bili Amerikanci zavzeli Pariz in bi bilo prišlo do kakega razdejavanja, bi Francozi sami najbolj kričali na Amerikance, češ, uničili ste nam naše najmenitnejše mesto, naše kulturne zaklade in kdo ve kaj še. Tako pa je bilo osvobojenje prepuščeno Francozom in to je bila ena najpametnejših potez.

NAŠA NARODNA POLITIKA

Ko se je bližal konec prve svetovne vojne, je slovenski narod v domovini pogumno prelomil vse zveze z bivšo zatiralko slovanskih narodov, Avstrijo. Vsa Slovenija je junaško in nevtrajeno podpisala znano zgodovinsko Majniško Deklaracijo in odprto povedala na ves glas, da ne želi biti več v družbi svojih zatiralecev. Junaški čin je bil in vsak slovenski rodoljub mora vzeti klobuk z glave ob tej junaški izjavi.

Majniško Deklaracijo so zamislili pokojni škof Anton Jeglič, pokojni slovenski voditelj Dr. Anton Korošec in nekateri drugi. Dr. Korošec je s tistim zgodovinskim dokumentom nastopil junaško in pridobil sloves narodnega junaškega rešitelja. Jegličev, Korošec in Krekov slovenski narod danes pogrša. Nima jih več, vsaj takih ne, kakor so bili oni. In to je žalostno, prežalostno!

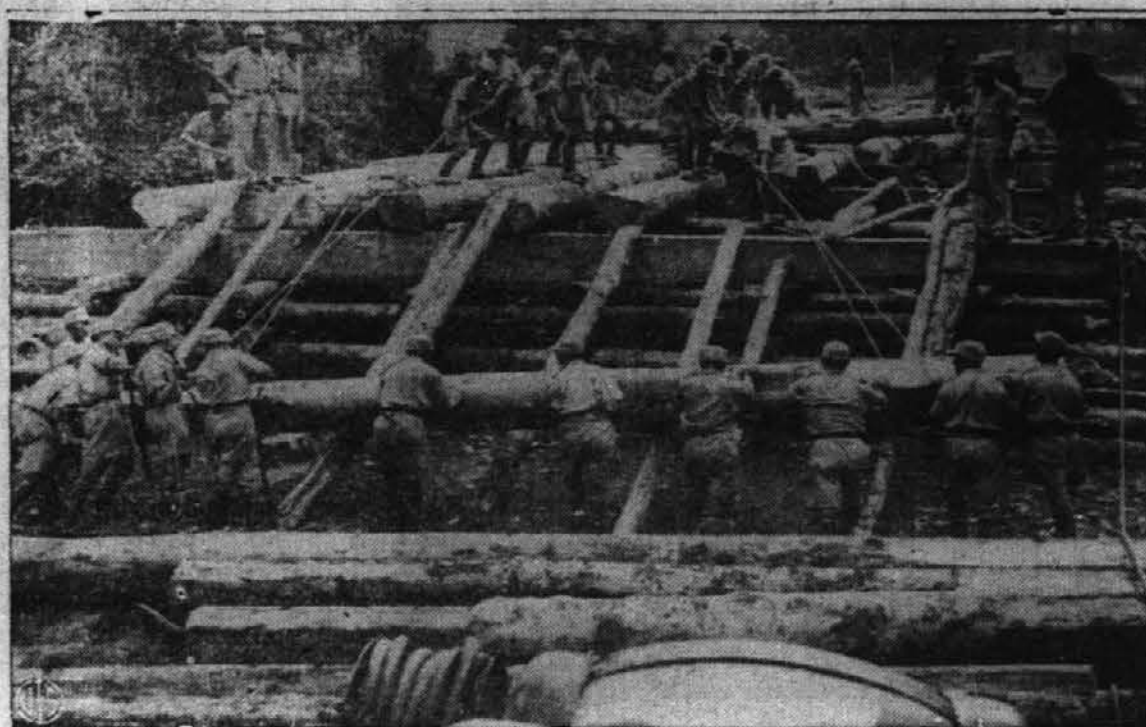
Ni še vse zamujeno! Še se lahko veliko stori, dasi je čas kratek. Za slovensko zemljo se brezdvomno zopet baranta. Mi ameriški Slovenci smo nekaj ropotali in izdali neka pojasnila, a kaj je to v primeri s trajno poplavo tuje propagande proti nam? Dve brošurici proti stalnim publikacijam od strani Italijanov, ki imajo vse druge ugodnosti in vse bolj vplivno zastopstvo, kakor mi. Zadnje čase smo pa zopet tiho, kakor da smo na svojo narodno pravdo pozabili. V zamejstvu tam v Egiptu in menda eden ali dva v Londonu nekaj gibljejo, ampak vse preskromno in ne dovolj učinkovito. Čas pa beži naprej.

Pravda našega zatiranega naroda krvavo potrebuje nove Deklaracije. Vsak Slovenec doma ali na tujem bi jo moral podpisati. S tako močno Deklaracijo naj bi naš narod združen kot en mož in ena žena stopil pred mirovno konferenco in naj bi tam vložil svojo stopenjavo pravdo, s katero išče že toliko časa svoje pravice za svoj narodni obstoj na lastni slovenski zemlji.

Narod slovenski, na delo! Napravi si nov zgodovinski dokument, v katerega si napiši svoje zahteve za pravično uredbo tvoje bodočnosti.

Narod slovenski, ne presliši klica velikega zgodovinskega časa!

DA BO CESTA ŠLA NAPREJ

Na Ledo cesti v Burmi hitijo kitajski inženirji s lesenim mostom prek neke reke. Delati morajo vse na roke. Amerikanci in Kitajci delajo z mrzlično naglico, da zgotovijo važno cesto, ki nadomestuje staro Burma cesto kot dovozna pot za zaloge, ki so namenjene na Kitajsko.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

NAPADI Z ROBOTNIMI BOMBAMI SE NADALJUJEJO

London, Anglija. — Nemci so zadnje dni zopet aktivni s svojimi robotnimi bombami. Včeraj je zadel tak bomba v neko delavsko stanovanjsko središče, ki ga je dobesedno razrušila. Bilo je več mrtvih in mnogo ranjenih. Zavezniški hiti, da bi v Franciji dosegli rokavsko obrežje, preko katerega Nemci izstreljajo robotne bombe.

ZALOGE STRICA SAMA

Ko se bo Stric Sam pripravil, da se začne iznebljati zalog, ki jih ne bo več potreboval, bo njegova veletrgovina z mešanim blagom tako velikanška, da ji ni bilo še nikdar para na svetu. V tej zalogi bodo med drugim PT čolni, vsakovrstni pasovi, žvečilni gumij, moška spodnja obleka, oprema za taborenje, K racije, vojne tovarne, avtomobilski "jeeps", pristalne ladice, električne veternece, kamere, daljnogledi, pisalni stroji, hiše, čevlji, razna polja, proizvodilnice električne sile, veliki zvočniki, sladkarije, letala, odelje, truki, strojno orodje, izsušena živila, projektorji za gibajoče se slike, pisarniške mize, oprema za razvedrilo, zobozdravniška in zdravniška oprema, edince za proizvodnjo elektrike, sulfa zdravila in penicilin.

Carter Manasco, Alabama, predsednik zbornice odbora, ki naj postavi podlago za to bodočo veletrgovanje, ne ve kako bo prodal protiletalske topiče, vredne \$70.000. Rekel je: "Srečni bomo, če bomo iz vsega tega dobili 10 milijonov dolarjev čistega za odplačilo naš vojni dolg.

Neki farmar ni mogel čaka-

ti konca vojne, temveč se je takoj obrnil na omenjeni odbor, naj mu prihrani enega PT čolnov, da se bo lahko vozil za zabavo po bližnji reki.

REŠILI ZGUBLJENI BATALJON

Celih pet dolgih in napornih dni se je neki zgubljeni ameriški pehotni bataljon boril za sovražno fronto, prizadel sovražniku veliko zmede in se ob dveh prilikah ni hotel podati izbranim Hitlerjevim SS četam. Trudni in izmučeni so ti fantje in moške prestali napad več kot štirih nazizjskih oklopnih divizij in se niso dali pregnati celo tedaj, ko so sovražniki prišli na kraj postojanke njihovega polkovnega poveljstva in so morali celo telefonski operatorji zgrabiti v roke bazuke, da so odpodili nasprotnike.

Ameriški veliki tap Long Tom 155s, namesto da bi bruhal smrtno razdejavanje na sovražnika, je metal med naš zgubljeni bataljon krogle, ki so bile napolnjene s krvno plazmo, morfinom in sulfa zdravilom. Letala P-47 Thunderbolts so se spuščala nizko do naših in jim metala zaloge živeža, čez nekaj časa pa se je neki polk pretolkel do osamljenega bataljona in zasekal med sovražniki nekaj hodnik, ki so po njem naši spet prišli nazaj do svojih glavnih sil.

BESEDICENJE O ZELJU

John Morrison, državni delovski zastopnik v Kansas, se pritožuje, da je urad za upravo cen preveč gostobeseden. Takole izvaja možakar: "Stvarjenje sveta je popisano v Svetem Pismu v 400 besedah, deset božjih zapovedi, ki so največji moralni pravilnik na svetu, vsebuje samo 297

besed, v Lincolnovem gettysburškem govoru je samo 266 besed, še celo Izjava neodvisnosti obsega samo 1.321 besed, toda urad za upravo cen je pred kratkim potreboval 2.500 besed, ko je naznanil, da se je cena semenu za zelje malo znižala."

SLABA NOČ V LISIČJI LUKNJI

Dva ameriška marina sta prestala kaj slabo noč v svoji lisičji luknji med bojem za Marijanske otoke. Hotela sta spati, pa ravno ko je eden zadremal, ga je drugi potegnil za nogo, nakar sta se nekaj časa prepirala. Ko sta spet hotela zatisniti oči, se je pa drugi pritožil, zakaj ga prvi vleče za nogo, pa sta se spet začela obkladati s prilikami. To se je ponavljalo celo noč. Ko se je zdanilo, je bila skrivnost rešena. Izobacala sta se iz luknje, za njima je prilezel pa še majhen japonski vojak, ki je bil tudi z njima v tisti luknji celo noč. Hotel se je podati, toda kadar se je v temi dotaknil enega ali drugega, sta se začela med seboj zmerjati. Zjutraj se jima je Japonček voljno podal.

RUSI BODO ZASEDLI BERLIN

Kakor piše Pravda, glasilo komunistične stranke, morajo sovjeti zasesti Berlin, če hočejo, da bo Nemčija ohranila mir. Pravda pravi, da se Nemci pripravljajo, kako bodo vsi enoglasno kričali: "Mi nismo morili. Hitler je delal vse to." Moskovski radio pa je tako le razpletel pisanje v Pravdi: "Vsak mož v rdeči armadi ve, da je za nas bistveno, da ostane v Berlinu nekaj časa. Morati poučiti tiste, ki mislijo, da bodo v 1964 bolje opravili, kakor so v 1944."

SPUŠČALI JIM BODO ČOLNE IZ ZRAKA

V mestu New Orleans hitijo, da bi dogotovili "več sto" modernih rešilnih čolnov, ki jih imenujejo "Flying Dutchman" in ki so zadosti trdni, da jih bodo lahko spuščali v vodo iz letal iz velikih višin.

Take čolne privežejo z žično vrvm na velika vojaška letala in jih lahko spustijo doli s pritiskom na posebno ključko. Čoln nosijo med spuščanjem tri padala. Opremljen je z dvema motorjema, zalogami za 1.500 milj dolgo pot, prenesljivimi 24 čevljev dolgimi jambori, da se lahko spremenijo v majhno jadralnico, ko poide zaloga kuriva, ki zadosotuje za 400 milj. Ko čoln pade na vodo, se tam avtomatično odda znamenje z dimom, dve raketi pa vržeta vrvi z rešilnimi obroči 150 jardov daleč.

DELAJSKO LETO ZMAGE-1944

Dan dela — Labor Day — dan živo spominja onih mož in žena, ki izdelavajo orožje, s katerim naši sinovi pode pred seboj naše sovražnike v tem poletju zmagoslavja leta 1944. Dan dela 1944 nas spominja dejstva, da so ameriški delavci postali močni že v letih, ki so potekla pred vojno, tako da so bili pripravljeni na vse, ko je prišel klic na delo, da proizvajajo brez prestanka in oddiha.

Dan dela v tem letu zmagoslavja opozarja na ZASLUGE ZA DELAVSTVO, katere si je pridobila demokratična administracija. Delavci Amerike ne pozabljajo, da so danes mogočni, ter da bodo ostali mogočni tudi jutri, in da so bili mogočni v teku te vojne, ker so imeli za seboj 12 let zaščite, akcije in zakonov.

V teku treh republikanskih legislacij — Harding, Coolidge in Hoover — federalna oblast ni storila niti enega samega koraka, da zavaruje ameriške de-

lavce napram možnosti depresije. Nobeden od nas ne bo mogel pozabiti posledic.

Dvanaest sledečih let pa nam je prineslo zmago, tako da vam na ta Dan dela leta 1944 sporočamo besede Franklin D. Roosevelta:

"Organizirano delavstvo je v celoti postalo močnejše po številu članstva, po svoji vplivu in po svojih sredstvih, da služi interesom delavstva, moškega in ženskega, in družbe v splošnem... Mnogo tega napredka je omogočila — a na to mislim z veseljem — ena stvar, za katero je stremela ta administracija od vsega začetka: da se organizirajo in se kolektivno pogajajo s svojimi delodajalci. To načelo je danes trdno zasidrano v zakonih naše dežele; ostati mora temelj industrijskih odnosov za vedno tudi v bodočnosti."

IZID KONVENCIJE AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Sedemnajsta redna konvencija Ameriške bratske zveze v Rock Springs, Wyo., ki se je otvorila v četrtek 17. avgusta, je bila zaključena v ponedeljek 21. avgusta popoldne. To je bila menda najkrajša redna konvencija kake slovenske podporne organizacije v Ameriki. Zborovala je samo štiri delovne dni, od 17. do 21. avgusta; vmesno nedeljo je imela delegacija prosto.

Konvenciji je predsedoval F. J. Kress, konvenčni tajnik je bil Frank Tomsich Jr., konvenčna zapisničarka pa sta bila Anton J. Terbovec in Anton Krapenc.

V ponedeljek so se vršile volitve glavnega odbora, ki so se zaključile kot sledi:

- Predsednik: Janko N. Rogelj, Cleveland, Ohio.
1. podpredsednik: Frank J. Kress, Pittsburgh, Pa.
2. podpredsednik: Anton Krapenc, Chicago, Ill.
3. podpredsednik: Mary Kershishnik, Rock Springs, Wyo.
4. podpredsednik: Steve Mauser, Denver, Colo.
5. podpredsednik: Cyril Rovansek, Cleveland, Ohio.
6. podpredsednik: Mary Predovich, Butte, Mont.

Glavni tajnik: Anton Zbašnik, Ely, Minn.
Pomožni gl. tajnik: Frank Tomsich Jr., Ely, Minn.

Blagajnik: Louis Champa, Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch, Pittsburgh, Pa.

Urednik - upravniki glasila: Anton J. Terbovec, Cleveland, Ohio.

Predsednik nadzornega odbora: John Kumse, Lorain, O.

1. nadzornik: Frank E. Vranichar, Joliet, Ill.

2. nadzornik: Matt Anzelc, Aurora, Minn.

3. nadzornik: Frank Okoren, Denver, Colo.

4. nadzornik: John Tomazic, Lorain, Ohio.

V glavnem porotnem odboru so:

1. porotnica: Rose Svetich, Ely, Minn.

2. porotnik: Anton Eržen, Center, Pa.

3. porotnik: Frank L. Tomsic, Walsenburg, Colo.

4. porotnik: Mary G. Balint, Enumclaw, Wash.

Organizacija bo izplačala celole zavarovalne svote tudi za vse člane padle v vojni. V ta namen bo naložila poseben assessment 10c mesečno na člana, dokler bo potrebno.

Podarila bo po \$1.000 Ameriškiemu rdečemu križu, JPO in SANS, po \$500 pa United Service Organization in Ruskemu reliefu.

MEH ZA SMEH

MUZEJI

Učitelj neke londonske šole je dal učencem nalogo "O muzejih." Neki šolar je na kratko napisal:

"Če imajo ljudje kakšno reč, ki bi se je radi iznebili, razbiti je pa ne marajo, jo podare muzeju."

ZLOBNO

"Moj razum je moje ime-tje."

"Siromaštvo ni sramotno."

TOLAŽBA

Bolnik: "Vi torej upate, gospod zdravnik, da mi boste vrnili zdravje?"

Zdravnik: Seveda, o vaši boleznimi imam obilne izkušnje. Imam bolnika, ki ima isto bolezen in ga zdravim že 10 let."

BRŽ PRIPRAVLJEN

Gozdar Hrastar pride ob treh zjutraj iz gostilne domov. Medtem ko se slači, se zbudi žena in pravi: "Ali hočeš že spet na lov? Ostani no doma v tem mrazu!"

"Saj imaš prav!" ji pritrdi po kratkem hinavskem obotavljanju Hrastar, se hitro sleče in leže spat.

OGORČENOST

Brivec: "Ali naj tudi glavo umijem? V laseh imate nekaj prahu!"

Jaka: "Nesramnost! Kaj pa mislite! To je caherlin!"

DOBRO GA POZNA

Šef: Jaz lahko pustim svoje-ga knjigovodjo ves dan same-ga in vem, kaj dela."

Prijatelj: "No kaj pa dela?"

Šef: "Nič."

PROSTOVOLJNO PIJE

Žena: "Ali moraš vedno piti?"

Mož: "Kdo pravi, da moram? Jaz pijem prostovoljno!"

ŠE HUJE

A: "Sem slišala, da se ženiš. Kakšna pa je tvoje nevesta?"

B: "O, še huje je, če ima človek ženo, ki ne zna kuhati, pa se sili!"

NA PROSLAVI ZLATEGA JUBILEJA K. S. K. JEDNOTE

Predstojeca slika je bila posneta na proslavi petdesetletnice Kranjske Slovenske Katoliške Jednote v Jolietu, Illinois. Od leve proti desni so: Sobr. Frank Francić, iz Milwaukee, Wis., bivši nadzornik KSKJ; sobr. John Germ, iz Pueblo, Colo., sedanjí predsednik KSKJ; sobr. Marie Prislant, iz Sheboygan, Wis., bivša podpredsednica KSKJ; sobr. Josip Zalar, iz Jolietu, Ill., tajnik KSKJ; sobr. Frank Opeka, iz North Chicago, Ill., bivši predsednik in sedanjí častni predsednik KSKJ; sobr. Ivan Butković, iz Pittsburghu, Pa., bivši uradnik KSKJ in sobr. John Jerich, bivši nadzornik KSKJ. Slika je bila posneta na farnem vrtu sv. Jožefa.

NOV SLOVENSKI MOLITVENIK

Lemont, Ill. Nov slovenski Molitvenik "Marija Pomagaj", z velikimi črkami, se že tiska. Nekako sredi oktobra bo že izšel.

Vsi slovenski molitveniki v Ameriki so že pošli. Iz domovine jih ne moremo dobiti radi vojne. Tudi po vojni bo vzelo precej časa predno jih bomo mogli dobiti.

Sicer se že dve leti pripravljamo, da bi ga izdali. Toda deloma smo mislili, da ta vojna ne bo tako dolgo trajala, deloma smo se pa bali, če je v Ameriki še toliko Slovencev, ki bi ga naročili, da bi se veliki stroški tiska izplačali in bi nam ne ostal tukaj v zalogi nerazpečan in bi ga morali stasoma sežgati, kar bi bila velika izguba.

Vendar pa dobivamo vedno več vprašanj po molitveniku. Tudi nam mnogi pišejo, da naj se ne bojimo ga izdati, da je v Ameriki še toliko takih Slovencev, ki ga bodo naročili, da se bodo stroški gotovo pokrili.

Tako smo se končno odločili, da ga izdamo in tako pomagamo svojim rojakom z molitvenikom, ki ga potrebujejo in žele. Tako je nov Molitvenik "Marija Pomagaj" že v tisku in nekako sredi oktobra bo že izšel.

Od naše strani je to gotovo velika žrtev, ker imamo še velik dolg na samostanu in cerkvi, ki nas zelo teži. Zato upamo, da bodo ameriški katoliški Slovenci to uvaževali in nam prikočili na pomoč in sodelovali pri tem delu za nje. Ne mislimo na kak dobiček. Nam je dovolj, če moremo služiti ameriškim Slovincem. Samo stroške bi pa radi pokrili. Kajne, rojaki, da nam boste pomagali. To je najbrže zadnji slovenski molitvenik, ki se tiska v Ameriki. Zato je prav, da nosi ime naše ljube "Marije Pomagaj", tako da bo že njegovo ime molitev in naša skupna prošnja k Mariji.

Izdali ga bomo v dveh vezavah: v cenejši, v platnu, z rdečo obzoro za \$1.75 in v dražji, v usnje z zlato obzoro za \$2.00.

Toda, deloma da bomo vedeli, koliko ga naj tiskamo, da se bo razpečal, deloma pa, da

nam ameriški Slovenci pomagajo nositi veliko breme tiska, določamo predprodajo molitvenika predno izide za znižane cene. Kdor naroči molitvenik "Marija Pomagaj" do 15. oktobra in pošlje zanj tudi ceno, ga dobi cenejšega za \$1.50 in dražjega za \$1.75. Kdor ga naroči vsaj deset iztisov, dobi še popust. S tem pokažemo mi Vam gotovo svojo dobro voljo. S tem pa, da ga Vi naročite sedaj v predprodaji, pa nam Vi pokažete svojo dobro voljo, za katero Vam bomo hvaležni.

Če slovenske duhovnike, trgovce in zastopnike, ki bi ga hoteli prodajati, prosimo, da ga takoj naroče, kolikor mislijo, da bi ga mogli razpečati. Morda bi bili tako ljubeznivi, da bi ga začeli takoj prodajati. Zelo bomo č. duhovnikom hvaležni, ako o tem molitveniku "Marija Pomagaj" oznanijo v cerkvi in pozovejo vernike, da ga takoj sedaj pred 15. oktobrom naroče. Za vsako pomoč in sodelovanje pri tem delu se vsem in vsakemu posebej že naprej iskreno zahvaljujemo.

Če bo do 15. septembra, toraj mesec predizdajo, slab odziv, ga bomo tiskali samo toliko, kolikor mislimo, da ga bomo razpečali, to je samo majhno število in poznejšim naročilom ne bomo mogli ustreči. To nam bo znamenje, da so se tisti, ki so nam pisali, da naj se ga ne bojimo izdati, zmotili, da ameriški Slovenci ne marajo več slovenskega molitvenika, o čemer smo pa prepričani, da ni tako. Če bo pa odziv velik, da ga bomo lahko tiskali v več tisoč izvodih, bomo pa temu primerno cene znižali.

Po 15. oktobru bodo pa cene nepreklicno \$1.75 in \$2.00.

Jamčimo, da bo molitvenik prvovrsten in lep, da ga bodo radi veseli.

Sedaj pa, ameriški katoliški Slovenci, na Vas je, da pokažete svojo dobro voljo in si-takoj sedaj v predprodaji naročite nov slovenski Molitvenik "Marija Pomagaj", z naročnino pa da pošljete tudi ceno zanj.

Slovenski frančiškani.

NEKAJ PODATKOV O ŽIVLJENJU V HITLERJEVI EVROPI

Napisal Herbert Seligmann

Vprašanja, ki slede, bodo nekoliko objasnila, kako žive ljudje v podirajoči se Hitlerjevi takozvani evropski trdnjavi. Odgovore dajejo časopisi, ki izhajajo v teh nesrečnih deželah, in radio oddaje, katerim narekuje Goebbels, kaj smejo povedati in kaj ne. Podatki so bili zbrani v Washingtonu.

Kdo si more preskrbeti novo obleko v Hitlerjevi Nizozemski? List, ki izhaja v Utrechtu, odgovarja na to vprašanje naslednje: "Dovoljenje za nakup dobe samo osebe, ki nimajo več niti ene same obleke, ki bi mogla še služiti. Odveč bi bilo torej, da bi nekdo, ki ima še eno tako obleko, da jo je mogoče obleči, prosil za dovoljenje za nakup."

Kako si preskrbiš v Franciji pod Hitlerjevo oblastjo primerno hrano, ako si bolan ali pa star, in potrebuješ posebno hrano za svojo dijetlo? Odgovor je enostaven — ne dobiš je v nobenem slučaju. List "Le Journal" poroča, da dobi vsak zdravnik od zdravniškega sveta po pet tiskanih formularjev na vsakih 1000 prebivalcev v njegovem kraju. Posledica je, da morajo ostati stari ljudje, ki ne morejo preživeti tistega žilavega mesa, ki je sem in tja še na razpolago, brez hrane, ki bi odgovarjala njihovim potrebam. Ista usoda zadene seveda vse take osebe, ki nimajo dovolj denarja, da bi plačale zdravnikov račun.

Kako pa je s sladkorjem v Rumuniji? Brez njega moraš živeti. List Curentul poroča, da je bilo sicer naznanjeno, da bodo razdeljevali sladkor, toda pripominja obenem, da ga prodajalne še vedno nimajo na prodaj.

A kaj s surovim maslom v tej bogati mlekarsko-poljedelski deželi, ki je imela pred vojno vsega na razpolago, Nizozemska? List Telegraaf pravi naslednje: "Ne gre, da bi ljudstvo zahtevalo ravno surovega masla. Zadovoljno mora biti, ako dobi margarin ali pa kuhinjsko mast, kadar primanjkuje surovega masla... v bodoče bodo dobivali mali otroci samo še otroško hrano in glukozo, mesto kot dozdaj, otroško hrano, riž, glukozo in zdrob..."

Kakšna je hrana na Norveškem? Odgovor: "Nezadostna". List Dagens Nyheter poroča, da mora Norveška, ki je bila uvažala od leta 1940 naprej približno 40 odstotkov svojega živeža iz Nemčije — pred vsem moko za kruh — zdaj živeti brez tega priboljška. Ministerstvo za poljedelstvo je odredilo, da je treba posejati vsak najmanjši kosček zemlje — celo mestne parke!

Kaj pa, kadar pridete nekoliko pozno v svojo običajno gostilno? Slabo je za vas. Nemški radio poroča naslednje: "Popolnoma nedopustno je, da prihajajo ljudje v gostilne že ob pol dvanajstih in potem pojedó

NENAVADNI SPOMINKI

Cpl. Louis Ippolito iz West Orange, N. J., ni bil še nikoli v svojem življenju tako presenečen kakor tedaj, ko je stikal po razvalinah podrite hiše na otoku Tinian v Marijanskem otočju, ter našel tri znane slike: Washingtona, Lincolna in Edisona.

na hitro vse take jedi, ki se jih dobi brez odmerkov ali pa za sorazmerno ugodno oddajo odmerkov. Delavci, ki pridejo pozneje na kosilo, morajo oditi lačni... Pojavilo se je tako veliko število ljudi, ki jedo več kot svoj delež, da se to mora končati. Ti požrešniži si preskrbe po dva ali tri obede brez odmerkov na ta način, da hodijo iz gostilne do gostilne in naročujejo povsod le take jedi, katere dobe brez odmerkov. Izgovarjajo se pa nato, da nimajo več odmerkov in da se morajo hraniti z živčjem, ki je na prodaj na prostem trgu."

Kako si boš preskrbel kljuko za vrata na Norveškem? Pomagal si boš brez nje. List Aftonbladet iz Stockholma poroča, da Nemci pobirajo zdaj v svoji kampanji za kovine celo kljuko iz vrat in kovinaste dele na oknih. V norveških bolnišnicah so bila radi tega okna tako poškodovana, da je nastal povsod nevaren prepih, toda pritožbe zdravnikov so ostale brezuspešne.

Recimo na primer, da bi se vam zahotelo požirka vina na Francoskem, ki je dežela, v kateri so pridelali pred vojno najboljše in morda sorazmerno največ vina na svetu. List Le Journal piše, da se položaj glede vina slabša od dneva v dan, tako da je bil okraj Finisterre mesece in mesece čisto brez vina. Tudi v vseh vzhodnih, severnih in zahodnih krajih Francije je primanjkovalo vina ves zadnji čas.

Kako pa si z milom v Nemčiji? Kako boste prali? Najprej treba, da začnete nabirati stare kosti. To ni šala — list National Zeitung poroča v svoji izdaji v Oberhausenu, da bo razdeljevanje mila za nekaj časa ustavljeno. Pomagano pa bo takim gospodinjam, ki bodo prinesle uradu za razdeljevanje mila stare kosti.

Oni, ki bi na Francoskem potreboval močnih delavskih čevljev, bi bil tudi na cedilu. List Le Petit Dauphinois oznanja, da je fabrikacija težkih čevljev sploh ustavljena. Tako je torej življenje v Hitlerjevi Evropi: Pomanjkanje in nezadostna prehrana, obenem pa neprestana grožnja zavezniških armad iz vzhoda in zahoda, in upora narodov v notranjosti. In lakota in bolezn.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

sebnost sladke vrste klarinetni glas. Ime "vox humana" je latinsko in pomeni "človeški glas", vendar se ne more trditi, da bi ta spremen res popolnoma posnemal človeški glas, vseeno je pa zelo lep. Rabil naj bi se le za posebno izredne trenutke.

Orgelski zvonovi bodo več ali manj vsem znani. Niso res zvonovi, temveč votle kovinske palice raznih dolžin, navadno jih nikdar ni več kot 25, na katere udarjajo podobni kladivčki, kakor so v pianu. Večje zvonove take vrste imajo večših v zvonikih zvezane z uro, da zaigrajo kratek napev vsake četrt ure. Celotno vrsto takih zvonov (Carillon) pa imajo večkrat v zvoniku velikih in bogatih cerkva kjer donijo vse naokrog iz zvonika. Igrati na take zvonove je umetnost sama zase. Čičaški rojaki jih slišijo na Resurrection pokopališču. Potom posebene električne priprave, ki povečajo glas, je mogoče na podoben način uporabljati tudi majhne orgelske zvonove (Chimes). Je dosti prilik v cerkvi, ko se dajo taki zvonovi prav učinkovito uporabljati, ne gre pa, da bi kdo kar venomer klenkal nanje.

Orgelska harpa sestoji iz 49 kovinskih plošč razne velikosti, na katere tudi udarjajo kladivčki. Na vsako ploščo je pritrjen nekak kos piščalke, da poveča glas. Taka harpa ne posnema

povsem glasu orkestralne harpe, je pa mogoče dobiti iz nje prav krasne učinke. Morda bi še najbližje zadeli, če rečemo, da nekoliko spominja na glasovir ali pa morda še bolj na citre. V svetošofanski naselbini imamo rojaka, ki je pred vojno leta in leta izdeloval orgelske harpe pri tukajšnji veliki Kimball orgelski družbi in je v tem poslu velik izvedenec. Kakor pri Vox Humana in pri zvonovih, tako moramo tudi tukaj pripomniti, da so te stvari v orglah, kjer jih pač imajo, samo za izredne učinke. Tudi kozarček brinjevca ali slivovke se prileže o priliki in poživiti človeka, ne gre pa, da bi se človek z njim neprenehoma nalival.

Opisane in vse druge orgelske spremene se bo spet dalo dobiti čez par mesecev, pravijo. Vsled vojnih omejitev sedaj novih ne smejo izdelovati. V starem kraju so med prvo svetovno vojno celo zvonove pobrali iz zvonikov, kakor veste. Kjer bo denar na razpolago, si bodo vse take stvari lahko hitro omislili.

(Dalje prihodnjic)

TO IN ONO

POZNANI GLAS

Dve ženski v Lafayette, Ind., sta našli v svojem avtomobilu neznanega psa, ki ga nista mogli spraviti ven. Obrnili sta se na policaja. Temu se je posrečilo dobiti psa ven, nakar je po telefonu poklical nekega Alvina Fay, ker je bilo to ime napisano na pasjem ovrtniku. "Postavite psa k telefonu, da govorim z njim," je odgovoril Fay. Policaj je to naredil, Fay pa se je oglasil: "Pat, pridi takoj domov!" Pri tisti priliki je pes porisal naravnost domov.

SEME STARO 3.300 LET

Vrtnarski svet v Floridi je ves vznemirjen, kako pa tudi ne, saj uspeva že druga in tretja generacija graha, ki je zrasla iz treh suhih grahovih zrn, katere so našli v grobnici kralja Tutankamena, egiptovskega vladarja 1350 pred Kristusovim rojstvom.

Neki angleški starinoslovec, ki je bil zaposlen pri Tutankamenovih izkopninah v 1936, je poslal omenjena tri grahova zrna, stara 33. stoletij, majorju Walter G. Dyer, ki jih je posadil na svojem vrtu v Portsmouth, R. I., prihodnje leto pa je poslal nekaj zrn semena polkovniku Harlan W. Holden v Orlando, Florida, ki jih je posadil v aprilu. V začetku julija so rastline popolnoma dorastle in so bile sedem čevljev visoke.

Ta grah, ki je nekoliko daljši, bolj stisnjen ali ploščat in bolj temen kakor ga imamo po naših vrtovih, ima odločen okus po orehih, kadar je kuhan. Najbolj čudno pa je to, da se teh rastlin ogibajo črvi, zele ne usti in žuželke, ki brez prenehanja hrustajo drugo zelenjavo vse naokrog.

MALO ZNANA DEJSTVA

Naravo vzame blizu 1.000 let, da napravi za inč debelo plast črne zemlje.

Neki E. E. Barber iz Ilion, N. Y., je nosil eno samo obleko celih 36 let.

Prvi ameriški pisatelji so napovedovali, da bo ameriška divjačina preživljala celi svet do konca dni.

Celih 53 odstotkov vseh tovornih železniških vozov v naši deželi uporabljajo samo za prevažanje premoga.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi befo novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

3. Nedelja — 14. pobink. — Sabina
4. Ponedeljek — Praznik dela — Rozalija, d.
5. Torek — Lavrencij Justinijan, o.
6. Sreda — Magen, opat
7. Četrtek — Regina, devica
8. Petek — Mali Šmaren
9. Sobota — Peter Klaver

ŠTIRINAJSTA NEDELJA PO BINKOSTIH

"Nihče ne more služiti dvema gospodoma" (Mat. 6, 24). Boga označujemo največkrat kot "gospoda". Tako v sv. pismu, kakor tudi v navadnem življenju. "Gospod naš Bog," "Gospod naš Jezus Kristus," "Gospod sv. Duh" to je v vsakdanji rabi. Kakšen pomen ima ta izraz?

Bog je gospod kot naš Stvarnik. Nas in vse, kar je, je ustvaril iz nič, toraj je vse njegova last, imovina, o kateri lahko razpolaga po svoji volji, s katero dela, kakor koli hoče, in je gospod nad življenjem in smrtjo, gospod "umori in oživlja, vodi v pekel (na drugi svet) in zopet izven, obogatuje in osiromaši, poniža in poviša" (2. Kal. 2, 6). On je gospod vojnih trum, Zabaot, Jehovah, kar pomeni: gospod vsega stvarstva. Ponižno moramo pripoznati Njega kot vir in konec vsega, kar obstaja, in kar imamo na duši in telesu.

Gospod naš je kot sveti in pravični Bog, ki je dal svojim kralj, Kralj je edinole tvoj razumnim stvarjem zakone in Bog.

mora kaznovati, ako jih prelamljamo. "Jaz sem Gospod tvoj Bog," tako se prichenja njegova postavodaja na gori Sinaj, in kadar koli zaukazuje svojemu ljudstvu, pristavi: Jaz, tvoj Bog. Njemu moramo toraj služiti, ga spoštovati, izpolnjevati njegove zapovedi. Zato govori po Mozesu: "Boj se svojega gospoda, ker jaz sem Gospod" (Lev. 19, 14), in po preroku Malahiju (1, 6): "Sin spoštuje svojega očeta in hlapec svojega gospodarja. Ako sem toraj jaz Oče, kje je moja čast, in če sem jaz gospod, kje je moj strah?" Zopet in zopet naletimo na blagovanje: Blagor možu, ki se boji svojega gospoda.

Gospod je Bog kot kralj in vladar sveta, ki vse vodi, odreja, pripuša, odločuje po svoji modrosti in pravičnosti. "On je Gospod naš Bog, mi smo ljudstvo njegove paše in ovčice njegove roke" (Ps. 94, 7).

Ne nosi se, kakor bi bil ti kak kralj, Kralj je edinole tvoj Bog.

SLOVENSKA RADIO URA V MILWAUKEE!

Edina na osrednjem zapadu, z izključno slovenskim programom v obeh jezikih, se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne preko WRJN RACINE RADIO POSTAJE (1400 Kc.) Oddaja jo slovenski list "Jugoslovanski Obzor" v Milwaukee. — Za vrstitev godovnih in drugih čestitk, ali društvenih in trgovskih objav pišite najpозnejše do petka zjutraj na: YUGOSLAV (SLOV. ENIAN) RADIO HOUR, 630 West National Avenue, Milwaukee, 4. Wis. Telefon Mitchell 4373, ali Mitchell 5551.

BUY U. S. DEFENSE BONDS!

Obenem ste vabljeni, da vpišete sebe in svoje družine k prvemu in najstarejšemu slovenskemu podpornemu društvu v Chicagi

DRUŠTVO SV. ŠTEFANA.

štev. 1, K. S. K. J. Chicago, Illinois

Zbora vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana. Naše društvo vam nudi vse razne moderne zavarovalnice — podpora v bolezni, preskrbo dostojnega pogreba, in goji zdrav koristen šport za mladino. Glede pristopa v društvo se obrnite na odbor:

FRANK BANICH, predsednik

JOHN PRAH, tajnik, 1806 W. 23rd Street

ANTON KREMESEC, blagajnik

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

DR. H. M. LANCASTER

Dentist

2159 West Cermak Rd.

Telefon Canal 3817

(ogel Leavitt St.)

CHICAGO, ILL.

Vaše molitve

SO ZA
POKOJNE

Vaše cvetlice

SO POSLANE
K POGREBOM
DA TOLAŽIJO ONE,
KI SO ŽIVI.

"Amer. Slovenec" je vez, ki družni ameriške Slovence od obale do obale.

OBIRA BRESKVE

Stoječ na levi, obira windsorski vojvoda najlepše breskve na Chandlerjevem vrtu v Miltonu, Del., bahamanski delavci mu pa pomagajo. Bahamance so lansko leto pripeljali v Državo kot delavce po polju in vrtovih, ker nimajo zadosti domačih delavcev.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah
Sedez: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois
14. maja 1914.

Naslovo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katherine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kebe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravniki: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kovacich, 2204 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Densa, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emory Subar,
540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jn. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD, se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 15 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsa certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnih izplačil DSD svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno društvo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali listmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

DVANAJSTA REDNA KONVENCIJA DSD KONČANA. - NOVI ODBOR

Dvanajsta redna konvencija Družbe sv. Družine je zaključila v torek večer po dva dnevem zborovanju. Konvencija se je vršila v lepem redu, kar je vzrok, da je tako hitro poslovala in končala. Na konvenciji so bili sprejeti nekateri zelo važni in koristni predlogi, o katerih bo podrobno in natančno poročal uradni konvenčni zapisnik, ki bo začel izhajati prihodnji teden.

Glede stare domovine je konvencija sprejela zelo pomembno in važno resolucijo, ki je tudi objavljena v današnji številki.

V novem odboru za 1945-1948 so večinoma skoro vsi stari odborniki, razen glavnega predsednika, na mesto katerega je konvencija izvolila sobr. Franka Tusheka iz Joliet. Na njegovo mesto za prvega podpredsednika pa je izvoljen sobr. Štefan Kosh, iz Chicago. Dosedanji glavni predsednik sobr. George Stonich pa je bil soglasno izvoljen za častnega predsednika Družbe in konvencija mu je izrekla posebno priznanje in zahvalo za njegovo tridesetletno delovanje kot glavnega predsednika Družbe.

Novi odbor torej tvorijo:
Častni predsednik: George Stonich, Joliet, Ill.
Glavni predsednik: Frank Tushek, Joliet, Ill.
Prvi podpredsednik: Štefan Kosh, Chicago, Ill.
Druga podpredsednica: Katherine Bayuk, Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kebe, Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, Joliet, Ill.

Nadzorni odbor:

Andrew Glavach, Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, North Chicago, Ill.
Joseph Jerman, Joliet, Ill.

Porotni odbor:

Joseph Pavlakovich, Sharpsburg, Pa.
Mary Kovacich, Chicago, Ill.
John Densa, Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Gabriel Drasler, Waukegan, Ill.
Uradno glasilo: "Amerikanski Slovenec", Chicago, Ill.

(Naslednjo resolucijo je predložil konvenciji Rev. Matthew Kebe, duhovni vodja DSD v torek popoldne, konvenčna zbornica pa jo je soglasno sprejela in odobrila.)

RESOLUCIJA

Mi zbrani uradniki in uradnice ter delegati in delegatkinje dvanajste redne konvencije DRUŽBE SV. DRUŽINE, vršče se Chicago, Illinois, 28. in 29. avgusta 1944, sprejemamo naslednjo resolucijo, nanašajočo se na velike svetovne dogodke, kateri že sedaj oblikujejo in bodo še oblikovali bodočnost tudi naše stare domovine Slovenije.

1. Apeliramo na vse merodajne činitelje, katerim je božja Previdnost položila v roke urejevanje poveljnega sveta, da lepe slovenske zemlje in njene junaške slovenskega naroda ne prezre, ne pozabi, ko se bo v svetu na novo delila pravica. V imenu pravicoljubja apeliramo, daj te slovenskemu narodu pravico do njegove slovenske zem-

MOST IZ STARIH KANT

Daleč proč od svojih zalog so Amerikanci in Kitajci napravili most čez reko Mogaung v Burmi kar s starimi gasolinskimi kantami, ki so jih zvezali skupaj z vrvmi, povrhu so pa položili deske. Čete gredo v Kamaing, Burma, da se malo skregajo z Japonci.

Ije, vse, dokler sega naš slovenski jezik in klije naša slovenska kri.

2. Z ozirom na sedanje razburljive čase in dogodke v domovini izjavljamo, da obžalujemo, ako se tam dogajajo kakšne politične nepravilnosti in nerednosti, vendar se vzdržujemo vsake obsodbe, ker nam razmere, razlogi in vzroki niso znani.

3. Želimo, da Slovenija ostane zedinjena z brati Hrvati in Srbi, politično in gospodarsko avtonomna edinica, a povezana v močno federativno državo Jugoslavijo, naslonjena na močno slovansko Rusijo.

4. Želimo in apeliramo, da graditelji nove Slovenije kot avtonomne edince v federativni Jugoslaviji, postavijo Slovenijo na temelje najširše gospodarske, politične, socialne in verske svobode in demokracije.

5. S temi iskrenimi srčnimi željami izraža dvanajsta redna konvencija Družbe sv. Družine stari domovini Sloveniji iskrene tople pozdrave, želeč ji v novi bodočnosti vso božjo srečo in ves božji blagoslov!

6. Bratom v Ameriki priporočamo medsebojno obzirnost, bratstvo in slogotvornost vsake neznosljivosti. Živela svobodna in demokratična Slovenija! Živela svobodna in demokratična Jugoslavija! Živelo vse slovanstvo!

Za Družbo sv. Družine:

GEORGE STONICH, preds., FRANK J. WEDIC, tajnik,
REV. MATTHEW KEBE, duh. vodja.

PENNSYLVANČANI POZDRAVLJAJO IZ CHICAGO Chicago, Ill.

Podpisani glavni uradniki in delegatje Družbe sv. Družine iz države Pennsilvanije izrekamo tem potom najpristranejšo zahvalo vsem chikaškim rojakom Slovincem za gostoljubnost, ki so jo nam izkazali tekom našega bivanja med njimi za časa 12. redne konvencije DSD. Ob enem pošiljamo tudi iskrene pozdrave vsem našim doma, vsem sestrostram in sobratom naše dične DSD v Pittsburghu, in v vsej okolici!

Rev. Matthew Kebe,
Joseph Pavlakovich,
John Pavlakovich,
Nickolas Pavlakovich.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

Padli za domovino

Cleveland, O. — Mr. in Mrs. Mike Razboršek, 13610 Chautauqua Ave., sta bila po mornarškem departamentu obveščena, da je bil njiju sin Frank Razboršek, M. M. 3/c, ki je bil že poprej pogrešan, proglašen za mrtvega. Frank je služil na neki vojni ladji na Pacifiku.

Mr. in Mrs. Louis Turk, 774 E. 156. St. sta dobila od vojnege oddelka brzojavno sporočilo, da je umrl v Indiji na posledicah ran njun sin Pfc. Emil Turk.

Mrs. Helen Skrtich, 1271 E. 61. St. je prejela obvestilo, da je bil njen mož, Pfc. Charles, ubit v Franciji 28. julija.

Sgt. Anthony J. Vidmar, sin Mrs. Frances Vidmar iz 14811 Saranac Rd. je bil ubit v Franciji 31. julija.

PACIFIŠKA KAMPANJA

Amerikanci so pristali na Sansaporu na obrežju holandske Nove Gvineje, odkoder imajo samo 600 milj do Davo v Filipinskem otočju. S tem je novogvinejska kampanja praktično zaključena. Amerikanci so se pomaknili neopazeno naprej mimo 15.000 Japoncev in so našli le malo odpora.

KAKO BO JUGOSLAVIJA SODELOVALA Z ZAVEZNIKI PROTI SOVRAŽNIKU

(Nadaljevanje s 1. strani)

sovražnikom na zemlji naše dežele, ker so napravili skrajno resen zločin proti narodu in vsemu, kar ta smatra za sveto. Izročeni bodo ljudski sodbi kot izdajalci.

"Kraljeva vlada, kot postavna predstavica ljudstva v Jugoslaviji, ima dolžnosti dveh vrst: prva je odločna pridružitve v vojskovanju in pridobitev skupnih vojaških ciljev; druga se nanaša na izvršitev tistih nalog, ki bodo napravile našo državo sposobno, da postane vreden činitelj v zagotovitvi bodočega miru. Vsled tega si bo kraljeva vlada prizadevala, da se bo Jugoslavija glede vojne in miru usmerila v skladu s smericami naših velikih Zaveznikov in Združenih narodov.

"Ta vlada si bo posebno prizadevala, da zbere in združi vse demokratične sile v deželi z namenom, da se ta čim prej oprosti sovražnika in njegovih sodelovalcev. Vlada kliče naše celemu narodu, naj se združi v eni borilni fronti pod vodstvom maršala Tita, da bo lahko dosegel zmago nad sovražnikom kakor hitro mogoče in začel z mirnim in plodnosnim delom za obnovo dežele.

"Vlada bo porabila vse svoje moči, da zgradi notranji mir v bodoči demokratični in federativni Jugoslaviji, organizirani po prosti volji jugoslovanskih narodov. Vlada bo storila vse, da zajamči zaloge za deželo in sploh vse, kar je potrebno za obnovo dežele po vojni, to pa v skladu in sodelovanju s tozadevnimi napravami in organizacijami Združenih narodov. Vlada si bo prizadevala, da bi v skladu z vojnimi cilji vsa tista ozemlja, na katerih prebivajo naše ljudstvo in ki do sedaj niso tvorila del Jugoslavije, dobila prostost in nam bila priutelešena, in da bo tej Jugoslaviji zagotovljena popolna narodna prostost in samostojnost.

"Kraljeva vlada je mnenja, da je treba sedaj vsa druga vprašanja glede notranjih vladnih smeri položiti na stran in da se morajo vsi jugoslovanski državljani posvetiti urejenemu delu za dobrobit dežele in zmago nad sovražnikom, v popolnem sporazumu z našimi Zavezniki, posebno Veliko Britanijo, Zedinjenimi državami in Sovjetsko unijo."

OJ, TE ŽENŠKE!

Rimski uradnik ni mogel verjeti svojim očem. Nikdar še ni videl toliko nosečih žen, niti v času Mussolinija ne, ki je dajal materam posebne medalje. Stvar je bila sumljiva in začeli so preiskovati. Na dan je prišla velika prevara, ki bi ji v Ameriki rekli butlegarstvo. "Noseče" mlade rimske ženske so nosile pod obleko mehove olivnega olja na črni trg. Ko so jih preiskali, so nabrali 10 ton olja.

PRODAM

4 flate zidana hiša. Furnace heat. Garaža za dve kare. Cena samo \$7,700.00. Nahaja se blizu Western Ave na 21st Place. Vprašajte za podrobnosti.

4-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na 2547 So. Harding Ave., za ceno \$10,600;

3-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na Millard Ave. in 26. cesti, za ceno \$10,000;

3-sobni "cottage", ter zraven velika lota. Nahaja se na Gunderson Ave. v Berwynu, za ceno \$3,950;

Imam še več drugih hiš v Lawndale okolici, ter več hiš in bungalov v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradiser, telefon Berwyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2417 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telefon Rockwell 7196

Novi! Bliščeči

UMETNI ZOBJE

Največji svetovni izdelovalci umetnih celjst

\$12.50

ali denar nazaj!

60-quick repairs

DNI JAMČENI

Izdelujemo celjst po prejemu celjstnih odtisov in naročila le od ill. licenriranih Dentistov.

KREDITIRAMO če potrebno. Zglasite se

OPOZORILO: Zahtevajte pristen "Fit-Rite" izdelek, ki se izdeluje samo pri nas.

7 Convenient Locations

AAA DENTAL LABORATORIES, Inc.

Main Office: 1555 MILWAUKEE AVENUE

100,000 Satisfied Customers Can't Be Wrong

IZSEL JE

VELIKI ANGLEŠKO-SLOVENSKI Besednjak

ki ga je spisal in izdal

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško izgovarjavo. Po tem besednjaku so popraševali. Zda je besednjak na razpelo.

STANE S POŠTNINO \$5.00

kar je poslali z naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj takoj pišejo ponj na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK
1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 večer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

VABILO NA PIKNIK

ki ga priredi

Schwab Boosters Club

V NEDELJO 3. SEPTEMBRA 1944

na Keglovem vrtu

V WILLOW SPRINGS, ILL.

Začetek ob 11:00 A. M.

— Vstopnina prosta —

Za ples in zabavo bo sviral Pucelj-Foysova godba.

Mr. Jack Schwab je demokratski Precinct Captain 27. Precincta že veliko let. Našim ljudem je vedno na razpolago za razne naklonjenosti in usluge. Zato vabimo naše rojake, naj posetijo njegov piknik in mu pokažejo svojo zahvalo za njegove usluge.

Ne pozabite torej njegovega piknika!

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"Vraga, iz muhe delajo slona," je godrnjal sam pri sebi. "Le kaj bi dejali, če bi doživeli strahote, kakršne je videla Barcelona? Vsega je kriv ta trmasti trgovec. Jaz sem bil vljuden, dostojen..."

Ni več utegnil dolgo modkovati, kajti tedaj ga je že Orana prišla za roko in ga proseče pogledala:

"Kaj ne, gospod, vi mi ne boste branili ljubiti starše?" je strastno vprašala.

"To ni bil nikoli moj namen, senora," je resno odgovoril mladi mož.

"Pisala mu bom, pa bo vse razumel. Redno mu bom pisala, kako živiva, potlej bo videl, da nisem šla v levji brlog. In ko bo vse to razumel, tedaj se bomo pobotali, tedaj bomo lahko živeli skupaj, kaj ne? Oh, Moreno, obljubite mi! Zdaj! Tu, pred njimi!"

Ob pogledu na njene proseče, s solzami zalite oči je mladi Španec vztrepetal. To je bil tisti angelski pogled, ki ga je bil začaral tedaj, tisti trenutek, ko je prvič videl Orano na Katalonskem trgu. Tem očem ni mogel ničesar odreči.

"Storil bom vse, kar boste želeli, senora. Moja največja želja je, da vam bom lahko ustregel..."

Ni mogel govoriti drugače, čeprav se je prejšnja dobra volja do sprave že zdaj razpršila ob sovražnosti gospoda Le Cadreronova.

In vendar so njegove besede pričarale na nežni Oranin obrazek blede smehljaj. In ta smehljaj je bogato poplačal mlademu možu odpor, ki ga je bil moral premagati, da ji je odgovoril, kakor je želela.

XXIX.

Potlej sta odpotovala...

Ko je njun avto izginil za ovinkom, se je gospa Le Cadreronova obrnila k svojemu možu. Z njenega obraza je padla negibna krinka miru in okrog ustnic ji je trepetal jok, ko je pogledala svojega moža.

Gospod Le Cadreron ji je ponudil roko in tiho sta se vrnila v sobo. Pri mizi je pokazal graščak na stol, kjer je navadno sedela Orana, in tpo dejal:

"Najina hči je izgubljena... Nikoli več ne bo sedela tu, med nama..."

"Motiš se," je tolažeče dejala gospa Le Cadreronova. "Prišla bo. Tedaj boš pa moral govoriti z njo nekoliko drugače, bolj prizanesljivo, bolj očetovsko."

"Da," je klavirno priznal graščak, "nisem prav nastopil." Nekaj trenutkov je mračno strmel predse. Potlej je pa bridko vzklilnil: "Ljuba moja, ali me obsojaš?"

Toliko plahega upanja in toliko kesanja je bilo v njegovih solznih očeh, da so se na mah razpršili vsi očitki, ki so se nabrali v srcu njegove žene, in da je iskreno vzklilnila:

"Nikakor ne! Kako si mogel kaj takega misliti? Menil si pač, da prav ravnaš. Skušal si rešiti svojo hčer, prepričan, da drvi v nesrečo."

Gospod Le Cadreron je zamišljeno priklimal: "Ti me razumeš. Menil sem, da gre v nesrečo s tem neznancem, s tem tujcem..."

"Zanjo ni bil tujec," je tiho dejala gospa Cadreronova.

"Kaj misliš s tem?" Njen mož jo je začudeno pogledal.

"Ali nisi videl, da sta se razumela brez besed, instinktivno? Kar s pogledi sta se združila proti nama..."

"Proti nama... Prav si dejala. Ta človek je prisilil najino hčer, da je nastopila proti svojim staršem."

Vnovič je gospa Le Cadreronova zmajala z glavo: "Spet se motiš. Orana je odšla po svoji lastni odločitvi. Njen mož je. Še malo se ni obotavljala, da ne bi odšla z njim."

"Mož? Saj ga je poznala komaj en dan," je trpko vzklilnil graščak.

"In eno noč," je popravila njegova žena.

In ker jo je gospod Le Cadreron pogledal, kakor da je ne razume, je pojasnila:

"Vidiš, ljubi moj, za pošteno dekle, kakršna je naša Orana, je pomenila ta edina noč nerazdružno zvezo za vse življenje. Če bi bila Orana lahkoživa, če bi se z moškimi šalila in igrala, potem zanjo to ne bi pomenilo bogve kaj. Ena noč ali en mesec? Ta ali kakšen drugi? To bi ji bilo vseeno. Le kako moreš misliti, da ni vplivala nanjo ta edina noč, ki jo je bila preživela s svojim možem? Kar koli mi boš dejal, slutim in čutim, da naša Orana čuti do svojega moža vsaj spoštovanje in da ima kar najboljši namen, da mu bo poslušna in pokorna zakonska žena..."

"Da... ona! Toda on? ... Kaj, če jo bo onesrečil?"

"Zakaj? Če ne bi Orane ljubil, ne bi bil prišel ponjo."

"Morda je vedel, da smo premožni?"

"Tedaj, ko se je poročil z njo, pač tega še ni vedel."

"Uganil je, čla ima opravka z dobro vzgojenim dekletom iz boljše družine," se je še upiral gospod Le Cadreron.

"Če je to slutil, potlej ga je pač njegov instinkt vabil, da se je bil zaljubil prav vanjo."

"Nikar ne govori v takšnih okoliščinah o ljubezni!"

"Ljubezen se lahko porodi povsod. Tudi tik za fronto. Tudi dan pred odhodom v morebitno smrt!"

"Ti imaš torej zaupanje v tega človeka?" je negotovo vprašal graščak.

"Kušam videti to zadevo z dobre strani," je filozofsko dejala gospa Cadreronova.

Graščak je začudeno zmajal z glavo. Nikakor ni mogel občutiti do Morena tistega zaupanja, kakor ga je čutila njegova žena.

"Praviš, da te zadeva res ne skrbi. Misliš, da se bo še vse kako uredilo? Ali se res ne bojiš za našo Orano?"

V dobrotljivih gospenjih očeh so se zalesketale solze: "Priatelj! Nikar mi ne jemlji poguma! Meni je bil ta mladenič simpatičen. Kljub vsemu!"

"Pravi divjak! Ali ga nisi videla, kako ledeno je govoril, kako sršče je gledal?"

"Priatelj, pozabljaš, da tudi ti nisi izbiral besed. In kadar se je ta tvoj ognjevit nasprotnik obrnil k Orani, so postale njegove besede nenavadno nežne, njegove sršče oči so pa pričele božati in rotiti. Vidiš! Čutim, da se je ta človek na prvi pogled zaljubil v Orano. Ali je to tako čudno, če je tako lepa?"

"To je res... Upajva, da je tako, kakor ti praviš. Če jo ljubi... No, bomo videli!"

"V ljubezen zaupam, ljubi moj," je pogumno dejala gospa Cadreronova. "Pravi, da ljubezen gore prestavlja."

Graščak to pot ni odgovoril. Morda je preslišal te poslednje žene besede, morda so mu misli uhajale daleč, tja v daljnjo bodočnost... Dolgo sta oba molčala. Naposled je ta robati mož skoraj sanjavo dejal:

"Dobro, videli bomo. Informiral se bom o tem Špancu. Če bom izvedel, da je lahkoživ, morda celo nepošten, bom prisilil svojo hčer, da se loči od njega. Če bom pa slišal, da je pošten, spodoben človek, ga bom skušal vpeljati v svoje podjetje."

Ni še prav dokončal, že je njegova žena planila v jok. A to pot je jokala od veselja. Zdaj je bila vrsta na gospodu Cadreronu, da je pričel tolažiti svojo ženo.

"Nikar, nikar, ljuba moja. Pomiri se! Zdaj vidiš, da nisem divjak in da tudi jaz ljubim našo Orano. Vse, kar zahtevam od nje in od njenega moža, je dovoljenje, da smem bdeti nad njo in njeno bodočnostjo. Peklo bi me, če bi ju videl v stiski! Rad bi, da bi oba bila srečna; To je vse, kar si želim!"

(Dalje prih.)

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1921.

Inkorporirana 12. oktobra 1923.

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1944:

Predsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place.
Podpredsednik: Frank Puklavec, 1930 W. 21st Place.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street.
Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1840 W. 22nd Place.
Zapisnikar: Jos. Zokal, 2050 W. C. Spalter Street.
Duhovni vodja: Rev. Edward Gabrenja, OFM., 1852 W. 22nd Place.
Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Ave. — Frank Dolenc, 1940 W. 21st Place.
Porotni odbor: Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Leo Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Ozbolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1654 W. 21st Place.
Družbena zdravilnica: Dr. Jos. E. Ursich, 1901 W. Cermak Road in Dr. F. T. Grill, 1858 W. Cermak Road.
Vratar: Frank Roblek, 1833 W. 22nd Place.
Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Seje se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.
Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Pri Družbi se lahko zavarujete proti bolezni in smrti za samo en dolar mesečine. To je izvanredna ugodnost za vsakega katoliškega Slovence v Chicagu. Rojaki, pristopajte v to domačo Družbo.
Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO

Ker bo letno romanje župnije Sv. Stefana in medeni piknik prihodnjo nedeljo v Lemontu, zatoraj je bilo sklenjeno na naši zadnji seji, da se bo vršila naša prihodnja seja v ponedeljek ob osmi uri zvečer, dne 4. septembra v cerkveni dvorani Sv. Stefana. Vabljeni ste, da se udeležite v velikem številu.

Člani, ki ste zaostali s svojimi prispevki ste prošeni, da gotovo vaš dolg poravnate in to brez posebnega opomina.

Ali ste že letos pridobili kakega novega člana za našo Družbo? Ako ne, potem sklenite takoj, da boste pripeljali novega člana v našo sredo, ne drugo leto, ne drugi mesec, ampak takoj. Sedaj pa na delo!

S sobratiskim pozdravom,

JOS. J. KOBAL, tajnik.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je po enotedenski bolezni umrl dne 11. avgusta 1944 moj ljubljani mož in skrbni oče

IGNATIUS HODNIK

(p. d. ŽONTIČEV NACE)

Rojen je bil na Vrhniki pri Ljubljani 29. julija 1886. Pogreb se je vršil 15. avgusta s peto svečo mašo: bil je pokopan na Ascension pokopališču. Pokojnik je bil član cerkve Matere Božje in član društva sv. Imena. Dr. sv. Družine, in dr. Katoliških Borstnarjev.

Srčna hvala društvom za darovane sv. maše in cvetlice, hvala članom teh društev za njihovo skupno molitev ob rakvi pokojnega.

Najlepše besede hvalečnosti izrekamo Rev. M. J. Čepcu za darovano peto svečo mašo in za vse opravljene molitve na pokopališču, za številne obiske v bolnišnici, in podeljene mu poslednje svete zakramente. Ljubi Bog naj Vam povrne stotero, kar ste dobrega storili za pokojnega in za nas v teh žalostnih dneh.

Prav iz srca se zahvaljujemo številnim sorodnikom, prijateljem in sosedom za vse darovane svete maše, vence in cvetlice. Posebno lepo se zahvaljujemo bratu pokojnega Franku, in sestram Mary Jappel, Frances Jesenovec, ter po pol sestrji Jennie Podobnik, in vsem, kateri so ga prišli kropiti in moliti sveti rožni venec. Iskrena hvala pogrebniku Mr. Jos. Nemanich, ki je ves pogreb tako lepo uredil in vodil, kakor tudi možem pogrebem in vsem, kateri so dali svoje avtomobile in ga spremili do hladnega groba.

Predragi soprog in oče, z Bogom. Počivaj v miru božjem! Razen spodaj označenih zapuščajo pokojni tudi brata Franka Hodnika, sestri Mary Jappel, Frances Jesenovec ter po pol sestro Jennie Podobnik in mnogo drugih sorodnikov, med njimi č. sestro Georgine O.S.B., ki so vsi v Waukeganu. V starem kraju na Vrhniki pa zapuščajo 90 let starega očeta Andreja Hodnika, enega brata, dve sestri in več drugih sorodnikov, ki je med njimi tudi duhovnik č. g. Emil Hodnik.

Zaljubljeni ostali:

FRANCES HODNIK, soproga: STANLEY, FRANK (U. S. Navy), RUDOLPH in IGNATIUS Jr., sinovi; FRANCES, omožena Plesnjak, VICTORIA, ANGELA in MARGARET, hčere; JAMES, vnuk; CAROL, vnučinja.

Waukegan, Ill., 1. septembra 1944.

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanje. — Mrtni valka kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Joseph Conrad:

NA MORJU

Čez pol ure je bila naša ladja že v doklicni bližini parnika in sicer na privetrni strani; počasi se je sukala in stroji so se ustavljali. Bili smo vsi iz sebe in vseprek smo navdušeno kričali: "Vrglo nas je v zrak." Neki mornar z belo čelado je klical na mostu: "Da, vse v redu!" in je kimal, se smejal in pomirjevalno mahal z roko proti nam, kakor da bi stal pred tolpo prestrašenih otrok. Neki čoln je zagreznil v vodo in se začel z dolгими vesli pomikati proti nam. Štirje Kalašiki so vihleti vesla in jih potezali po vodi. Tedaj sem privrkal videl malajske mornarje. Že dotlej mi je bilo marsikaj znano o njih. Najbolj pa me je iznenadilo njihovo ravnanje: privedli so k nam na poev in celo prvi veslač, ki je stal pokoncu in meril s kvačlo proti naši glavni verigi, ni smatral za potrebno dvigniti glave in nas pogledati. Po mojih mislih so ljudje, ki jih je bila eksplozija vrgla v zrak, pač zaslužili malo več pozornosti.

Majhen človek, suh ko treska in okreten ko opica, je priplaval k nam. Bil je prvi častnik na onem parniku. Ozrl se je naglo naokoli in izpregovoril glasno: "No, fantje, najboljše storite, če odidete z ladje."

Mi smo molčali. Govoril je nekaj časa na samem s kapitanom — kakor je bilo videti, ga je hotel o nečem preveriti. Nato pa sta skupaj odveslala k parniku.

Ko se je naš poveljnik vrnil, smo zvedeli, da se imenuje parnik "Sommerville", kapitan na njem pa Nash, da pluje s pošto od zapadne Avstralije preko Batavije proti Singapuru, pa da sta se dogovorila, da nas bo potegnil v Anjer, ali pa, če bo mogoče, v Batavijo, kjer bomo mogli s preluknjanim ladje udušiti požar in potem nadaljevati vožnjo — proti Pankoku! Starec je bil videti razburjen. "Pa bomo le napravili svoje," je dejal razvneto Mahonu. Dvignil je pest proti nebu. Nihče drugi ni izpregovoril besedice.

Opoldne se je pričel parnik pomikati. Vitek in visok je plul naprej, a preostanek "Judee" se je vlekel za njim, privezan za konec sedemdeset sežnjev dolge pritezne vrvi — vlekel se je za njim hitro kakor oblak dima, iz katerega so štrleli visoki jarboli. Splezali smo nanje, da bi spel jadra. Kačljali smo na križih in budsmo nanje, da bi spel jadra. Ali si mar morete misliti, kako čepimo gručerna gori ter krasno spenjamo platno na križih ladje, ki ji je sojeno, da ne bo prišla nikamor? Niti enega ni bilo med nam, ki ni pričakoval, da se bodo jarboli slednji hip prekucnili. Ladje pa od zgoraj zaradi megle nismo mogli videti; ali mornarj so nedvomno skrbno delali in si okretno podajali motvoze. "Luka — spnite jadra tam gori!" je zaklical Mahon od spodaj.

Razumete, kaj pomeni to? Po mojih mislih ni nobeden izmed plezalcev pričakoval, da bo prišel na palubo kakor navadno. Ko pa smo le prišli, sem jih slišal, kako so govorili drug drugemu: "No, pa sem bil prepričan, da bomo zleteli v morje vsi hkratu — drogov in vse — hudič naj me vzame, če nisem." Prav tako sem mislil, sam pri sebi tudi jaz, je topo odgovorilo drugo vrnanje strašilo, pobito in pridušeno. Vedeti pa morate, da so bili to ljudje brez vtepena jim pokorščine. Na prvi pogled bi se bili zdeli gledalcu nekak-

šna tolpa zloglasnih poležavcev brez kakršnegakoli višjega smotra. Kaj je bilo neki vzrok, da so me skušali, ko sem jim, zavedajoč se iz dna srca, da je to nekaj imenitnega, dvakrat ukazal napustiti napihnjeno kožno jadro, da bi poskusili narediti bolje. Kako to? Saj niso hoteli ploveti kot poklicni mornarji — saj niso delali za zglod, ne za nagrado. To gotovo ni bil čut dolžnosti; saj so se vsi ti ljudje znali izborni izogibati dela, lenuhariti in postopati — kadarkoli se jim je zahotelo — to pa je bilo večidel vedno. Mar so prišli na ladjo zaradi bornih mesečnih dveh funtov in deset šillingov? Saj so bili vsi prepričani, da jim je ta plača dvakrat premajhna. Ne: v njih je bilo nekaj drugega, nekaj vrojenega, tenkovestnega, trajnega. Ne trdim sicer brezpogojno, da mostvo kake francoske ali nemške mornarice ne bi bilo storilo tega, dvomim pa, da bi bilo storilo na ta način. V njihovem delu je bilo nekaj popolnega, nekaj načelno čvrstejšega, nekaj nagonsko mojstrskega, — razodelovalo se je nekaj skrivnostnega, nekaj prikritega, nekakšna posebna darovitost za dobro ali zlo, kar tvori plemensko razliko, ki oblikuje usodo narodov.

Ono noč ob deseti uri smo privrkal opazili ogenj, ki smo ga dotlej gasili nevidnega. Hitro pritezanje ladje je podpihovalo uničujoče tlenje. Sinji svet je prihajal izpod žarečih razvalin palube. Mestoma so migotale svetle lise in videti je bilo, kakor da se gibljejo in lezejo naprej liki žareče kresnice. Jaz sem jih prvi opazil in povedal Mahonu. "Potem je vse naše delo zaman," je odvrnil. "Bolje bi bilo, da bi jo nehali vleči za seboj, saj bi utegnili nenadoma spredaj ali zadaj eksplodirati, preden bi se mogli umakniti." Pričeli smo kričati; zvonili smo, da bi zbudili mornarjem pozornost; oni pa so vlekli naprej. Nazadnje sva se morala z Mahonom splaziti in presekati vrv s sekiro. Odvezovati je nisva utegnili. Razločno sva videla rdeče zublje, ki so lizali razdejano ogrodje pod najinimi nogami, ko vsa si utirala pot nazaj na kasar.

(Dalje prihodnjič)

HASTEN VICTORY

VOJNA JE DALA NAŠO TOVARNO V NAJHITREJŠO PRODUKCIJO

Potrebujemo ročne delavce in prevajalce, pomagajte v prejemnem oddelku in odpustite. Pomočnike pri strojih in pri toplotni kovine ter tovarniške delavce. Izkušnost ni potrebna.

Dnevno, nočno delo.

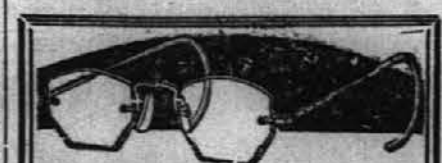
Dobro delavno stanje.

Dobra hrana po zmerni ceni.

Med 8 A. M. in 6 P. M.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.

2100 So. 52nd Avenue, Cicero, Ill. Vzemite Douglas Park "L" ali West Town BUS ali poulično do tovarne.

DR. JOHN J. SMETANA

Preleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"!